

RAPPORT 6/2006

Finn Ørstavik

Evaluering av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond

Dette er en PDF-versjon av rapporten som kun inneholder vedleggene

© NIFU STEP Norsk institutt for studier av forskning og utdanning.
Senter for innovasjonsforskning
Wergelandsveien 7, 0167 Oslo

Rapport 6/2006
ISBN 82-7218-510-5
ISSN 1504-1824

For en presentasjon av NIFU STEP's øvrige publikasjoner, se www.nifustep.no

Vedlegg 1: Lov om avgift til forskning og utvikling i fiskeri- og havbruksnæringen.

LOV 2000-07-07 nr 68

§ 1. Formål

Formålet med loven er å styrke finansieringen av forskning og utvikling (FoU), for å legge til rette for økt verdiskaping, miljøtilpasning, omstilling og nyskaping i fiskeri- og havbruksnæringen.

§ 2. Avgift

Departementet kan gi forskrift om at den som eksporterer fisk og fiskevarer eller andre marine ressurser, samt varer hvor marine ressurser utgjør en vesentlig del, skal betale en avgift beregnet av verdien ved eksport.

Departementet gir nærmere bestemmelser om avgiften, herunder om plikten til å svare avgift, størrelsen på avgiften, beregning av avgiften, innkreving av avgiften og anvendelse av avgiftsmidlene.

Skyldig avgift er tvangsgrunnlag for utlegg.

§ 3. Styret

Avgiftsmidlene forvaltes av et styre oppnevnt av departementet. Styret skal utføre de oppgaver som er fastsatt i eller i medhold av loven.

Beslutninger fattet av styret må være enstemmige. Dersom slik enstemmighet ikke oppnås, skal saken legges frem for departementet til endelig avgjørelse.

Utgifter til forvaltning og administrasjon av ordningen dekkes av avgiftsmidlene.

§ 4. Opplysningsplikt

Den som eksporterer varer som omfattes av loven plikter å gi de opplysninger som er nødvendige for at forvaltningen skal kunne utføre sine oppgaver etter loven.

§ 5. Forskrifter

Departementet kan gi nærmere forskrifter til utfylling og gjennomføring av loven, herunder bestemmelser om saksbehandling, opplysningsplikt og om styret.

§ 6. Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer.¹

¹ Loven trådte i kraft 1 jan 2001 iflg. res. 7. juli 2000 nr. 728.

Vedlegg 2: Forskrift om avgift til forskning og utvikling i fiskeri- og havbruksnæringen

Fastsatt av Fiskeridepartementet 11. oktober 2000 med hjemmel i lov av 7. juli 2000 nr. 68 om avgift til forskning og utvikling i fiskeri- og havbruksnæringen.

§ 1. Formål

Forskriften skal gi grunnlag for å kreve inn en avgift på eksportverdien av fisk og fiskevarer. Formålet med avgiften er å styrke finansieringen av forskning og utvikling (FoU), for å legge til rette for økt verdiskaping, miljøtilpasning, omstilling og nyskaping i fiskeri- og havbruksnæringen.

§ 2. Styret

Fiskeri- og havbruksnæringens felles forskningsfinansiering forvaltes av et styre oppnevnt av Fiskeridepartementet.

Departementet oppnevner styrets leder, nestleder og fem styremedlemmer, med personlige varamedlemmer, etter forslag fra

- Norges Fiskarlag (2)
- Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening (3)
- Landsorganisasjonen i Norge (2).

Styret oppnevnes for en periode på fire år. Styrets leder, nestleder og medlemmer kan maksimalt oppnevnes for to perioder.

Styrets beslutninger skal være enstemmige. Dersom det ikke oppnås enstemmighet, kan de enkelte av styrets medlemmer kreve at saken forelegges Fiskeridepartementet for endelig avgjørelse.

Fiskeridepartementet, Norges forskningsråd og Statens nærings- og distriktsutviklingsfond kan delta i styremøtene som observatører.

§ 3. Styrets oppgaver

Styret skal utføre de oppgaver som er fastsatt i lov av 7. juli 2000 nr. 68 om avgift til forskning og utvikling i fiskeri- og havbruksnæringen, i denne forskrift og i instruks fastsatt av departementet.

Styrets hovedoppgaver skal være

- å utarbeide kort- og langsiktige strategier for fiskeri- og havbruksnæringen for bruk av midlene fra FoU-avgiften, på grunnlag av en løpende dialog med hele næringen
- å fordele forskningsmidlene og fastsette nærmere vilkår for tildeling av midler i samsvar med de strategier som er utarbeidet
- å stå for en overordnet oppfølging av FoU-tiltakene
- å foreta en samlet rapportering om anvendelse av forskningsmidlene til Fiskeridepartementet
- å organisere det sekretariat som er nødvendig for ordningens virksomhet.

Styret skal sørge for at anvendelsen av forskningsmidlene samordnes med annen offentlig finansiert forskning innenfor det marine området. Det skal etableres en avtale mellom styret og Norges forskningsråd, som skal sikre løpende kontakt om strategiarbeid, arbeidsdeling og samordning.

Initiering og utforming av programmer og større prosjekter, faglig kvalitetssikring og regnskapsmessig oppfølging skal som hovedregel gjøres ved kjøp av tjenester fra relevante offentlige institusjoner.

Styret disponerer også renter og andre inntekter fra ordningens midler, og eventuelle andre midler som stilles til disposisjon for ordningen.

Utgifter til forvaltning og administrasjon dekkes av avgiftsmidlene.

§ 4. Anvendelse av midlene

Avgiftsmidlene skal nyttes til næringsrettet forsknings- og utviklingsarbeid til nytte for hele eller deler av næringen. Midlene fordeles ved tilskudd til forskningsprogrammer og større prosjekter.

Fordelingen av midlene skal gjøres på styrets eget initiativ, og ikke på grunnlag av søknad om støtte til enkeltprosjekter. Det skal over tid legges opp til en rimelig fordeling mellom de ulike delene av næringen.

Resultatene av den forskning som helt eller delvis finansieres av fiskeri- og havbruksnæringens felles forskningsfinansiering, skal være allment tilgjengelig i henhold til retningslinjer for offentlig støtte. Avgiftsmidlene kan ikke nyttes som privat egenandel i brukerstyrte prosjekter hvor resultatene forbeholdes de enkelte deltakende foretak.

§ 5. Avgift

FoU-avgiften skal beregnes av fob-verdien av eksportert fisk og fiskevarer. Det skal likevel ikke svares FoU-avgift av varer som omfattes av lov av 8. juni 1984 nr. 52 om avgift på hermetikk, eller varer som det blir betalt en frivillig avgift av til Sildolje- og Sildemelindustriens Forskningsinstitutt (SSF) innenfor rammen av ordningen med Prisreguleringsfondet for sild.

Avgiftssatsen skal utgjøre 3 promille av avgiftsgrunnlaget.

Avgiften er tvangsgrunnlag for utlegg.

Innkrevning av FoU-avgiften skal samordnes med avgift etter forskrift av 22. mars 1991 nr. 157 om regulering av eksporten av fisk og fiskevarer og oppkreves av tollvesenet i samsvar med regler i egen forskrift.

§ 6. Opplysningsplikt

Den som eksporterer varer som omfattes av lov om avgift til forskning og utvikling plikter å gi styret de opplysninger som er nødvendige for at styret skal kunne utføre sine oppgaver etter loven. De generelle regler om taushetsplikt i forvaltningsloven kapittel III kommer til anvendelse.

§ 7. Revisjon og regnskap

Ordnningen har regnskaps- og revisjonsplikt etter lov om årsregnskap (regnskapsloven) av 17. juli 1998 nr. 56 og lov om revisjon og revisorer (revisorloven) av 15. januar 1999 nr. 2, kap. II. I tilknytning til årsregnskapet skal styret utarbeide en årsberetning i samsvar med regnskapslovens bestemmelser. Fiskeridepartementet kan gi nærmere retningslinjer om kontroll og rapportering knyttet til avgiftsordningen.

§ 8. Klage

De vedtak som treffes i tilknytning til innkreving av avgiften etter denne forskrift kan påklages til Fiskeridepartementet etter forvaltningslovens bestemmelser.

§ 9. Oppløsning

Ved oppløsning eller nedleggelse av ordningen skal ordningens midler - etter at ordningens forpliktelser er dekket - nyttes til slike formål som er omtalt i formålsparagrafen, jf. § 1 i denne forskriften.

§ 10. Ikrafttredelse

Denne forskrift trer i kraft 1. januar 2001.

Vedlegg 3: Tabeller

I dette vedlegget har vi plassert tabellunderlag for en del figurer og mindre tabeller som er brukt i teksten.¹

Tabell F.3.1. Estimert forbruk etter område og tema, 2001-2005

Tema	Fellestiltak	Fiske og fangst	Havbruk	Industri og foredling	Grand Total
Administrasjon	359260,47	2000000	2100000	2610000	7069260,47
Annet	1560420				1560420
Biprodukter	21205669	20000			21225669
Data mangler				3581666	3581666
Fartøyutvikling		10224000			10224000
Fôr			9042000		9042000
Foredlingsteknologi			3154638	38289067	41443705
Helse			36143999		36143999
HMS	250000	10161323			10411323
Markedsutvikling	8586047	676651	60000	4817961	14140659
Materialer og utstyr	100000	5821305			5921305
Mattrygghet	19897845,71			390000	20287845,71
Oppdrettsteknologi			17839002		17839002
Plan- og strategiutv.	988568,15	652642,52	500000	4466456,81	6607667,48
Produktutvikling				5085001	5085001
Redskapsteknologi		16840000			16840000
Ressurs- og kystsoneforv.	23802976,41	116210,57	25000		23944186,98
Ressursutnyttelse	250000	6431717			6681717
Samfunn og kompetanse	10742227		135000	100000	10977227
Grand Total	87743013,74	52943849,09	68999639	59340151,81	269026653,6

¹ Tabellene er nummerert på en måte som viser koblingen til figurene. For eksempel er tabellen knyttet til Figur 4.1 i rapporten her kalt Tabell F.4.1.

Tabell F.3.2. Estimert forbruk etter tema og år

Tema	Sum 2001	Sum 2002	Sum 2003	Sum 2004	Sum 2005
Administrasjon	500000	2100000	1290275	2530000	648985,47
Annet	260420	600000	225000	225000	250000
Biprodukter	1906000	4374000	4397000	5371000	5177669
Data mangler	0	0	0	1816666	1765000
Fartøyutvikling	0	3500000	2500000	3000000	1224000
Fôr	0	1000000	3154000	3357000	1531000
Foredlingsteknologi	0	8021227	20126945	7346347	5949183
Helse	0	7741000	8842000	11010000	8550999
HMS	250000	1120000	5230000	3054840	756483
Markedsutvikling	0	0	3639999	3313625	7187034
Materialer og utstyr	0	2000000	2100000	1047000	774305
Mattrygghet	25000	6482049	6037738,8	4323059,64	3419997,27
Oppdrettsteknologi	0	1470000	3183000	6259200	6926802
Plan- og strategiutv.	372029,74	781659,05	560599,12	1463855	3429524,57
Produktutvikling	0	0	869105	3352524	863371
Redskapsteknologi	80000	4900000	4450000	5315000	2095000
Ressurs- og kystsoneforv.	25000	3642346,99	8041363,58	7435183,41	4800293
Ressursutnyttelse	250000	270000	2296720	2762497	1102500
Samfunn og kompetanse	0	1724000	2898227	3395000	2960000
Sum i alt	3668449,74	49726282,04	79841972,5	76377797,05	59412146,31

Kilde: FHF / NIFU STEP

Tabell F.3.3. Estimert forbruk etter område og utførende institusjon, 2001-2005

Hvem	Område				
	Fellestiltak	Fiske og fangst	Havbruk	Industri og foredling	Grand Total
FHF	197 722			218 768	416 490
Matforsk				1 024 333	1 024 333
Data mangler	342 167			1 860 000	2 202 167
Frost	190 000			2 047 333	2 237 333
Fiskarlaget	926 227	2 463 382			3 389 609
VETHØY	750 000	50 000	2 925 000		3 725 000
AKVAFORSK			3 950 000		3 950 000
UMB			4 050 400		4 050 400
VESO			6 705 000		6 705 000
FH	3 259 156			4 457 860	7 717 016
VETINS			8 257 833		8 257 833
UiB	600 000		7 975 000		8 575 000
NIFES	9 765 802		2 692 000	608 333	13 066 135
FHL	6 164 768	50 000	4 380 200	6 073 021	16 667 989
FI	11 194 263	3 184 247	4 733 333	5 034 106	24 145 949
HI	8 368 500	6 917 500	7 290 000	4 400 000	26 976 000
SINTEF	5 484 920	25 642 323	4 521 473	10 773 050	46 421 766
Andre	40 499 488	14 636 397	11 519 400	22 843 348	89 498 633
Grand Total	87 743 014	52 943 849	68 999 639	59 340 152	269 026 654

Kilde: FHF / NIFU STEP

Tabell F.3.4: Estimert forbruk etter utførende institusjon, som andel av totalt forbruk av fondsmidler, per år. Prosent.

	2001	2002	2003	2004	2005
AKVAFORSK	0	1,709357638	1,06460296	1,112888867	2,356420508
Andre	55,7728781	26,53777129	35,9253386	30,27892602	37,78100947
Data mangler	0	0	1,00197925	1,265708147	0,732925466
FH	0	1,982251557	3,02760556	3,514177567	2,743487824
FHF	0,61456478	0,394606216	0,21573791	0,033351315	0
FHL	6,80082208	3,907151652	5,44785263	6,338631365	8,89488638
FI	5,72448895	12,1912569	5,1216762	12,08049331	7,671206338
Fiskarlaget	29,4402289	1,005504493	0,92210522	0,894739082	0,656431427
Frost	0	0,080440359	0,4717644	1,324555092	1,361674422
HI	0	13,38996749	9,65198223	9,384271708	9,162830058
Matforsk	0	0,367342967	0,58240044	0,231305441	0,336631501
NIFES	0,68148678	6,079280163	4,51100178	4,045036332	5,599784836
SINTEF	0,96553047	23,28039122	19,7698084	14,75332418	13,05625614
UiB	0	3,406649222	2,71285883	3,560807946	3,358460277
UMB	0	0	2,44232443	2,252487066	0,639599852
VESO	0	1,40770629	3,86701368	2,759309749	1,36335758
VETHØY	0	1,005504493	0,70451666	2,700392103	1,009894504
VETINS	0	3,254818043	2,55943076	3,469594702	3,275143419
Grand Total	100	100	100	100	100

Kilde: FHF / NIFU STEP

Tabell F.5.1. Områder bedriftene betegner som svært viktige i egen bedrift

	Svært viktig	N
Fiske / Fangst	141	296
Produksjon / Foredling	108	296
Havbruk / Oppdrett	88	296
Eksport - handel og agentur	82	296
Handel innenlands	66	296
Transport / Distribusjon	61	296
Utstyr til fiske og fangst	51	295
Utstyr til foredlingsindustrien	44	295
Utstyr til oppdrettsvirksomhet	24	295
Import - handel og agentur	20	295
Annet område	14	295
Sum	699	

Tabell F.5.2: Registrerte fiskebåter blant respondenter for hvilke fiske og fangst er svært viktig eller ganske viktig

	Antall	Prosent
1 Har ikke båt	43	25 %
2 Båt under 8 meter	11	6 %
3 Båt 8-9,9 meter	14	8 %
4 Båt 10-14,9 meter	25	14 %
5 Båt 15-20,9 meter	14	8 %
6 Båt 21-27,9 meter	22	13 %
7 Båt 28 meter og over	40	23 %
8 Vet ikke	4	2 %
9 Missing	0	0 %
Total	173	100 %

Tabell F.5.3: Kongsjoner blant respondentbedrifter hvor havbruk rapporterer å være svært viktig eller ganske viktig

	Antall	Prosent
1 1-4 kongsjoner	79	65 %
2 5-20 kongsjoner	10	8 %
3 Mer enn 20 kongsjoner	7	6 %
4 Vet ikke	23	19 %
5 Missing	3	2 %
Total	122	100 %

Tabell F.5.4: Viktigste type produksjon i bedrifter som rapporterer at produksjons- og/eller foredlingsvirksomhet er viktig for virksomheten

	Antall	Prosent
1 Saltfisk / klippfisk	15	9 %
2 Tørrfisk	7	4 %
3 Pelagisk	19	12 %
4 Filét (hvitfisk)	15	9 %
5 Produkter av laks / ørret	24	15 %
6 Reker	8	5 %
7 Krabbe	3	2 %
8 Annet	58	36 %
9 Vet ikke	5	3 %
10 Missing	5	3 %
Total	159	100 %

Tabell F.5.5: Respondentenes kjennskap til FHF

	Antall	Prosent
1 Jeg har ikke hørt om dette fondet	117	34 %
2 Jeg har hørt om fondet, men vet ikke hva det driver med	116	34 %
3 Jeg vet litt om fondet og dets virksomhet	67	20 %
4 Jeg kjenner godt til fondet og dets virksomhet	22	6 %
5 Missing	21	6 %
Total	343	100 %

Tabell F.5.6: Kjennskap til fondet, etter bedriftsstørrelse, konserntilknytning og næringsområde

Størrelse						
	1 Ingen eller 1 ansatt	2 2-10 ansatte	3 11-50 ansatte	4 51-100 ansatte	5 101 ansatte eller mer	Alle
1 Jeg har ikke hørt om dette fondet	32	32	15	3	0	82
2 Jeg har hørt om fondet, men vet ikke hva det driver med	24	48	19	1	2	94
3 Jeg vet litt om fondet og dets virksomhet	8	19	17	3	6	53
4 Jeg kjenner godt til fondet og dets virksomhet	2	9	6	1	1	19
Total	66	108	57	8	9	248
Konsern						
	1 Ja, utenlandsk eier	2 Ja, norsk eier	3 Nei	4 Vet ikke	5 Missing	Alle
1 Jeg har ikke hørt om dette fondet	1	26	64	1	25	117
2 Jeg har hørt om fondet, men vet ikke hva det driver med	3	32	64	2	15	116
3 Jeg vet litt om fondet og dets virksomhet	3	18	37	0	9	67
4 Jeg kjenner godt til fondet og dets virksomhet	0	9	10	0	3	22
Total	7	85	175	3	52	322
Næring						
	1 Fiske, fangst, ikke havbruk	2 Både fiske fangst og havbruk	3 Havbruk, ikke fiske fangst	4 Produksjon, handel, andre	5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	Alle
1 Jeg har ikke hørt om dette fondet	35	21	34	8	9	107
2 Jeg har hørt om fondet, men vet ikke hva det driver med	19	16	58	9	8	110
3 Jeg vet litt om fondet og dets virksomhet	20	5	20	5	8	58
4 Jeg kjenner godt til fondet og dets virksomhet	2	3	13	1	2	21
Total	76	45	125	23	27	296

Tabell F.5.8: Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om FHF?

FHF er godt synlig i næringen					
	1 Helt uenig / 2 Delvis uenig	3 Verken enig eller uenig / 6 Vet ikke	4 Delvis enig / 5 Helt enig	7 Missing	Alle
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	16	3	3	0	22
2 Både fiske fangst og havbruk	1	4	3	0	8
3 Havbruk, ikke fiske fangst	11	12	9	1	33
4 Produksjon, handel og andre	2	3	1	0	6
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	4	2	4	0	10
Total	34	24	20	1	79
FHF informerer godt om sine aktiviteter					
	1 Helt uenig / 2 Delvis uenig	3 Verken enig eller uenig / 6 Vet ikke	4 Delvis enig / 5 Helt enig	7 Missing	Alle
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	18	1	2	1	22
2 Både fiske fangst og havbruk	4	2	2	0	8
3 Havbruk, ikke fiske fangst	6	18	8	1	33
4 Produksjon, handel og andre	4	2	0	0	6
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	4	3	3	0	10
Total	36	26	15	2	79
FHF informerer godt om resultatene som aktivitetene fører til					
	1 Helt uenig / 2 Delvis uenig	3 Verken enig eller uenig / 6 Vet ikke	4 Delvis enig / 5 Helt enig	7 Missing	Alle
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	14	6	2	0	22
2 Både fiske fangst og havbruk	3	3	2	0	8
3 Havbruk, ikke fiske fangst	7	13	11	2	33
4 Produksjon, handel og andre	4	2	0	0	6
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	4	2	4	0	10
Total	32	26	19	2	79

Tabell F.5.10 Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander

FHF er lett å få kontakt med					
	1 Helt uenig / 2 Delvis uenig	3 Verken enig eller uenig / 6 Vet ikke	4 Delvis enig / 5 Helt enig	7 Missing	Alle
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	3	14	5	0	22
2 Både fiske fangst og havbruk	0	6	2	0	8
3 Havbruk, ikke fiske fangst	2	22	8	1	33
4 Produksjon, handel og andre	1	4	1	0	6
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	1	6	3	0	10
Total	7	52	19	1	79
FHF er flinke til å ta vare på og utnytte ideer til nye prosjekter					
	1 Helt uenig / 2 Delvis uenig	3 Verken enig eller uenig / 6 Vet ikke	4 Delvis enig / 5 Helt enig	7 Missing	Alle
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	7	13	2	0	22
2 Både fiske fangst og havbruk	2	4	2	0	8
3 Havbruk, ikke fiske fangst	4	20	8	1	33
4 Produksjon, handel og andre	1	5	0	0	6
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	1	6	3	0	10
Total	15	48	15	1	79
FHF er flinke til å trekke næringsaktører og bransjer inn i strategidiskusjoner og prosjektutvikling					
	1 Helt uenig / 2 Delvis uenig	3 Verken enig eller uenig / 6 Vet ikke	4 Delvis enig / 5 Helt enig	7 Missing	Alle
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	9	9	4	0	22
2 Både fiske fangst og havbruk	2	3	3	0	8
3 Havbruk, ikke fiske fangst	11	10	11	1	33
4 Produksjon, handel og andre	1	4	1	0	6
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	2	6	2	0	10
Total	25	32	21	1	79

Tabell F.5.11. Kjennskap til fondets aktiviteter, etter næring

	1 Kjenner ikke/svært dårlig	2 Dårlig	3 Verken godt eller dårlig	4 Godt	5 Svært godt	6 Vet ikke
Administrasjonen sentralt						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	8	8	6	0	0	0
2 Både fiske fangst og havbruk	3	2	2	1	0	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	5	11	5	6	4	0
4 Produksjon, handel og andre	0	5	0	0	1	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	4	2	4	0	0	0
Total	20	28	17	7	5	0
Styret i Fondet						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	8	10	4	0	0	0
2 Både fiske fangst og havbruk	3	3	2	0	0	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	8	12	5	3	3	0
4 Produksjon, handel og andre	1	4	0	0	1	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	4	2	4	0	0	0
Total	24	31	15	3	4	0
Havbruksaktivitetene (fôr, ferskvann, sykdom, lus, etc.)						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	1	7	11	3	0	0
2 Både fiske fangst og havbruk	3	3	2	0	0	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	5	11	10	5	0	0
4 Produksjon, handel og andre	0	3	2	0	1	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	1	3	4	2	0	0
Total	10	27	29	10	1	0
Fileforum og dets aktiviteter (hvitfisk og laks)						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	7	7	3	4	1	0
2 Både fiske fangst og havbruk	2	3	2	1	0	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	5	8	11	6	1	1
4 Produksjon, handel og andre	0	3	2	0	1	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	6	0	2	2	0	0
Total	20	21	20	13	3	1
Rekeforum og dets aktiviteter						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	12	9	1	0	0	0
2 Både fiske fangst og havbruk	4	4	0	0	0	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	5	11	10	5	1	0
4 Produksjon, handel og andre	1	4	1	0	0	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	8	1	1	0	0	0
Total	30	29	13	5	1	0
Pelagisk forum og dets aktiviteter						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	12	10	0	0	0	0
2 Både fiske fangst og havbruk	0	5	2	0	1	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	6	8	10	5	2	0
4 Produksjon, handel og andre	0	4	2	0	0	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	5	1	3	1	0	0
Total	23	28	17	6	3	0
Villfiskforum og dets aktiviteter						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	11	10	1	0	0	0
2 Både fiske fangst og havbruk	3	4	0	1	0	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	7	8	7	6	3	1
4 Produksjon, handel og andre	1	3	1	0	1	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	7	1	2	0	0	0
Total	29	26	11	7	4	1

Tabell F.5.11. Forts.

	1 Kjenner ikke /svært dårlig	2 Dårlig	3 Verken godt eller dårlig	4 Godt	5 Svært godt	6 Vet ikke
Teknologiforum og dets aktiviteter						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	8	12	2	0	0	0
2 Både fiske fangst og havbruk	3	1	3	0	0	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	5	8	9	8	2	0
4 Produksjon, handel og andre	1	4	0	1	0	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	6	1	2	1	0	0
Total	23	26	16	10	2	0
Bacalaoforum og dets aktiviteter						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	10	10	0	1	0	0
2 Både fiske fangst og havbruk	2	1	3	2	0	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	4	13	9	4	1	1
4 Produksjon, handel og andre	2	2	2	0	0	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	7	1	2	0	0	0
Total	25	27	16	7	1	1
Tørrfiskforum og dets aktiviteter						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	11	8	2	1	0	0
2 Både fiske fangst og havbruk	2	1	3	0	2	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	5	9	10	5	1	1
4 Produksjon, handel og andre	1	2	2	0	0	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	7	1	1	1	0	0
Total	26	21	18	7	3	1
Sjømat og foredling (innland) og krabbe-aktiviteter (koordinert av NSL)						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	8	8	6	0	0	0
2 Både fiske fangst og havbruk	3	4	1	0	0	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	6	14	10	1	1	0
4 Produksjon, handel og andre	1	4	1	0	0	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	6	1	3	0	0	0
Total	24	31	21	1	1	0
RUBIN og aktivitetene knyttet til biprodukter						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	4	7	4	6	1	0
2 Både fiske fangst og havbruk	1	2	1	2	2	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	4	8	11	6	3	0
4 Produksjon, handel og andre	0	3	1	0	1	1
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	2	1	3	3	0	0
Total	11	21	20	17	7	1
Kystsoneforvaltning, ressursforvaltning, handelspolitikk						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	9	10	2	0	1	0
2 Både fiske fangst og havbruk	3	4	1	0	0	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	5	5	15	6	0	1
4 Produksjon, handel og andre	1	3	2	0	0	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	4	2	3	1	0	0
Total	22	24	23	7	1	1
Andre aktiviteter (f. eks. knyttet til matsikkerhet, HMS, lite utnyttede arter, sjøpattedyr, m.m.)						
1 Fiske, fangst, ikke havbruk	8	10	3	0	1	0
2 Både fiske fangst og havbruk	2	5	1	0	0	0
3 Havbruk, ikke fiske fangst	5	12	9	5	0	1
4 Produksjon, handel og andre	0	5	1	0	0	0
5 Utstyr (ikke fiske, havbruk)	4	4	2	0	0	0
Total	19	36	16	5	1	1

Tabell F.5.12: Andel som er enig i at forskning har stor betydning

	For fiske og fangst	For havbruk	For egen bransje	For egen bedrift
Kun fiske og fangst	84	99	96	75
Både fiske og fangst og havbruk	89	93	71	52
Havbruk	85	89	85	49
Produksjon m.m.	87	87	83	74
Utstyr	73	92	81	58
Alle	84	92	85	59
N	292	290	292	289

Tabell T.5.7: Antall ansatte, inkl. sesongarbeid og annet korttidsengasjement

	31.12.2004		31.12.2005		I dag	
	Antall	Prosent	Antall	Prosent	Antall	Prosent
0	35	10 %	26	8 %	26	8 %
1	27	8 %	35	10 %	40	12 %
2	24	7 %	23	7 %	20	6 %
3-5	36	10 %	40	12 %	53	15 %
6-10	37	11 %	32	9 %	35	10 %
11-20	22	6 %	29	8 %	28	8 %
21-30	15	4 %	15	4 %	13	4 %
31-50	11	3 %	15	4 %	16	5 %
51-70	7	2 %	4	1 %	3	1 %
71-100	4	1 %	6	2 %	5	1 %
101-200	5	1 %	5	1 %	6	2 %
201 eller mer	2	1 %	3	1 %	3	1 %
Missing	118	34 %	110	32 %	95	28 %
Total	343	100 %	343	100 %	343	100 %

Tabell F.6.1. Vurderingen av FHF's betydning (N=80)

FHF har..	Uenig	Verken enig eller uenig	Enig
- stor betydning for villfisknæringens fremtid (fiske og fangst)	9	28	43
- stor betydning for havbruksnæringens fremtid	5	25	50
- stor betydning for fremtiden i min egen bransje	10	21	49
- stor betydning for fremtiden til egen bedrift	13	25	42
- vesentlig bidrag til offentlig forskning for fiskeri- og havbruk	8	41	31
- vesentlig bidrag offentlig forskningen for min egen bransje	14	36	30
- bidrar sterkt til å øke min bransjes innsats i FoU	16	40	23
- bidrar sterkt til omstillinger i egen bransje	21	42	17
- bidrar sterkt til miljøtilpasninger i egen bransje	13	54	13
- bidrar sterkt til at min bransje anvender forskningsresultater	18	42	20
- er spesielt viktig for de store bedriftene i næringen	10	46	24

Tabell F.6.4: Observert økonomisk effekt av innovasjoner, antall observasjoner(*)

	Produktinnovasjon			Prosessinnovasjon		
	Omsetning	Drifts-kostnader	Salgsandel	Omsetning	Drifts-kostnader	Salgsandel
Gyldig N	42	35	37	46	43	38
Data mangler	301	308	306	297	300	305

(*) Endring omsetning og kostnader i 2006 i forhold til 2004, andel salg nye produkter og produkter basert på nye prosesser i 2006

Tabell F.6.5 Endring av egen og innkjøpt FoU

Egen-utført FoU	Antall	Innkjøpt FoU	Antall
Redusert FoU-kostnader mer enn 50%	7	Redusert FoU-kostnader mer enn 50%	3
Redusert FoU-kostnader 25-50%	1	Redusert FoU-kostnader 25-50%	1
Uendrede kostnader	5	Uendrede kostnader	5
Økt FoU-kostnader med inntil 25%	9	Økt FoU-kostnader med inntil 25%	9
Økt FoU-kostnader 25-50%	3	Økt FoU-kostnader 25-50%	1
Økt FoU-kostnader med mer enn 50%	9	Økt FoU-kostnader med mer enn 50%	7
Vet ikke	2	Vet ikke	4
Total	36	Total	30
Data mangler	307	Data mangler	313

Tabell F.6.7: Involvering i prosjektet

Vi har...	Ja	Nei	Vet ikke	Ikke relevant	Uoppgitt	Total
a. - deltatt i møte/seminar el. lign. i forbindelse med utforming/planlegging av prosjektet	46	16	0	1	3	66
b. - sittet i prosjektets referanse- eller styringsgruppe	32	30	0	1	3	66
c. - gjennomført utviklings- og/eller forskningsaktiviteter (FoU)	41	21	0	2	2	66
d. - deltatt aktivt i utviklings- og/eller forskningsaktiviteter (FoU) hos andre deltakere	19	39	1	2	5	66
e. - finansiert FoU hos andre deltakere	10	40	4	3	9	66
f. - vært aktiv samtalepartner for FHF, utførende institusjon eller prosjektleder gjennom prosjektperioden	39	21	1	1	4	66
g. - testet prosjektets resultater	37	24	1	0	4	66
h. - deltatt på møte/seminar el. lign. som har formidlet resultater av prosjektet	41	18	3	0	4	66

Tabell F.6.8: Gjennomføring uten FHF-finansiering

Vi ville gjennomført (vår del av) prosjektet -	Antall
- til samme tid og uten store endringer	5
- senere, men uten store endringer	10
- med betydelige endringer	7
Vi ville lagt vår del av prosjektet på is / ventet	12
Vi ville droppet prosjektet	19
Vet ikke	9
Uoppgitt	4
Total	66

Tabell F.6.9: Effekter av deltakelse på virksomhetens FoU-aktiviteter

Prosjektet har -	Ikke i det hele tatt / i svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Vet ikke	Ikke relevant	Uopp-gitt	Total
a. - styrket vårt samarbeid med FoU-institusjoner	3	12	27	15	7	0	1	1	66
b. - styrket vårt FoU-samarbeide med andre bedrifter	7	17	21	10	5	0	3	3	66
c. - gitt oss kunnskap om nye FoU-resultater	2	6	22	22	11	0	0	3	66
d. - ført til spredning av våre egne FoU-resultater	5	14	24	12	6	2	0	3	66
e. - fortrengt andre FoU-aktiviteter hos oss	30	25	4	1	0	2	0	4	66
f. - bidratt til å skape ny FoU-aktivitet hos oss	10	12	21	12	7	1	0	3	66
g. - bidratt til å gjøre FoU-aktiviteten hos oss mer ambisiøs teknisk og kompetansemessig	11	7	29	10	4	2	0	3	66

Tabell F.6.11. Effekter av prosjektdeltakelse på innovasjon (antall)

	Ja	Nei	Vet ikke	Ikke relev.	Uopp-gitt	Total
a. Har prosjektet ført til at dere har introdusert nye eller vesentlig endrede produkter i perioden fra 2003 til i dag?	21	35	1	6	3	66
b. Forventer dere på grunnlag av prosjektet å introdusere nye eller vesentlig endrede produkter i perioden fra i dag til og med 2008?	18	23	14	5	6	66
	2003	2004	2005	2006	2007	2008
c. Hvor stor andel av total omsetning vil salget av nye produkter utgjøre? (Prosent)	9	8	12	17	20	22
Uopp-gitt	55	55	53	48	48	47
Antall besvarte	11	11	13	18	18	19
Total	66	66	66	66	66	66
	Ja	Nei	Vet ikke	Ikke relev.	Uopp-gitt	Total
a. Har prosjektet ført til at dere har introdusert nye eller vesentlig endrede produksjonsprosesser eller fangstmetoder i perioden 2003 og fram til i dag?	23	32	2	6	3	66
b. Forventer dere på grunnlag av prosjektet å introdusere nye eller vesentlig endrede produksjonsprosesser eller fangstmetoder i tiden fra i dag til og med 2008?	20	24	11	7	4	66

Tabell F.6.12. Økonomiske effekter, 2003-5, og 2006-8. Antall.

Prosjektets effekt på bedriftens/virksomhetens -		Stor negativ effekt	En viss negativ effekt	Liten/ingen effekt	En viss positiv effekt	Stor positiv effekt	Vet ikke	Ikke relevant	Uopp-gitt	Total
a. - omsetning	2003-2005	0	1	31	18	3	0	6	7	66
	2006-2008 (forventet)	0	0	18	25	8	3	6	6	66
b. - kostnader	2003-2005	1	14	25	9	0	0	8	9	66
	2006-2008 (forventet)	0	8	26	14	0	2	9	7	66
c. - markedsandeler i etablerte markeder	2003-2005	0	0	30	12	4	2	10	8	66
	2006-2008 (forventet)	0	0	20	20	9	1	10	6	66
d. - utvikling av / tilgang til nye markeder	2003-2005	0	0	34	9	5	1	10	7	66
	2006-2008 (forventet)	0	0	21	15	8	2	11	9	66
e. - belastning av miljøet (f.eks. forurensing, bifangster)	2003-2005	0	0	29	13	1	0	16	7	66
	2006-2008 (forventet)	0	1	28	10	3	1	17	6	66
f. - kvalitet / sikkerhet i produksjonen	2003-2005	1	0	18	19	8	1	12	7	66
	2006-2008 (forventet)	0	0	15	17	14	0	14	6	66
g. – antall ansatte (*)	2003-2005	0	2	40	4	2	1	9	8	66
	2006-2008 (forventet)	0	1	32	13	2	0	11	7	66

Tabell 6.13: Prosjektets betydning for bransjen

<i>Hvor stor effekt forventes projektet og dets resultater å få på deres bransjes/næringsområdes -</i>	Stor neg. eff.	En viss neg. effekt	Liten eller ingen effekt	En viss positiv effekt	Stor positiv effekt	Vet ikke	Ikke relev.	Uopp-gitt	Total
a. - økonomiske lønnsomhet	0	1	22	26	4	4	3	6	66
b. - samlede verdiskapning	0	0	24	25	4	4	3	6	66
c. - samlede sysselsetting	0	1	40	9	2	5	3	6	66
d. - evne til samarbeid og nettverksbygging	0	0	21	26	9	2	2	6	66
e. - evne til ta i bruk ny teknologi	0	0	18	27	10	4	1	6	66
f. - markedsorientering og markedskompetanse	0	0	34	10	7	5	4	6	66
g. - belastning av miljøet	0	0	34	13	4	2	6	7	66
h. - internasjonale posisjon og konkurransevne	0	0	20	21	8	4	7	6	66
i. <i>Samlet vurdering av projektets betydning for deres bransje/næringsområde:</i>	0	0	14	32	6	2	1	11	66

Tabell F.6.14: Vurderinger av betydning av fondets innretning

	Helt uenig	Delvis uenig	Verken enig / uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke	Ikke rel.	Uopp-gitt	Total
a. FHF's prosjekter har et tydelig bransjefokus; de gjelder hele bransjer og verdikjeder, og ikke enkeltbedrifter	0	0	3	25	27	5	1	5	66
b. Det organisatoriske samarbeidet mellom FHF og næringsorganisasjoner (som FHL og Fiskarlaget) gir gode resultater og bør videreføres	0	0	3	19	34	5	1	4	66
c. FHF bidrar til å koble sammen bedrifter i bransjen, leverandører og forskningsmiljøer på en svært god og fruktbar måte	0	0	4	19	34	3	1	5	66
d. Forskningsinnholdet i FHF's prosjekter er høyt nok slik det er i dag	1	4	8	22	13	11	1	6	66
e. FHF's prosjekter bør bli mer langsiktige og ta opp mer krevende utviklingsutfordringer enn de vanligvis gjør i dag	2	7	13	17	10	11	1	5	66
f. FHF's prosjekter bør bli enda mer konkrete og praktisk orienterte enn de er i dag	0	1	15	22	16	6	1	5	66

Tabell E.6.15: Vurdering av FHF i forhold til IN og NFR

<i>FHFs prosjekter -</i>	Helt uenig	Delvis uenig	Verken enig eller uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke	Ikke rel.	Uopp-gitt	Total
a. - er mer relevante for min bransje enn Forskningsrådets prosjekter	0	2	9	12	6	4	0	33	66
b. - er mer relevante for min bransje enn Innovasjon Norges prosjekter	2	3	10	11	2	5	0	33	66
c. - er verdifulle for oss fordi de krever mindre papirarbeid og er mindre byråkratiske og tidkrevende enn prosjektene til Forskningsrådet	1	1	7	10	9	3	2	33	66
d. - er verdifulle for oss fordi de krever mindre papirarbeid og er mindre byråkratiske og tidkrevende enn prosjektene til Innovasjon Norge	1	2	12	7	6	3	2	33	66
e. - kobler sammen bedrifter, leverandører og forskningsmiljøer på en mye bedre måte enn prosjektene til Forskningsrådet	0	1	10	8	8	6	0	33	66
f. - kobler sammen bedrifter, leverandører og forskningsmiljøer på en mye bedre måte enn prosjektene til Innovasjon Norge	0	0	14	7	7	6	0	32	66
g. - er viktige fordi de er mer markedsorienterte enn prosjektene til Norges forskningsråd	0	2	6	9	8	8	0	33	66
h. - er viktige for oss fordi de er mer markeds-orienterte enn prosjektene til Innovasjon Norge	1	2	14	4	4	7	0	34	66

Vedlegg 4: Brukerundersøkelsens spørreskjema

Utsendingsbrevet:

		
Firmanavn	123456	
Gateadr.		
Postnr. Poststed		
		Oslo, juni 2006
<p style="text-align: center;">SPØRREUNDERSØKELSE OM FISKERI- OG HAVBRUKSNÆRINGENS FORSKNINGSFOND</p> <p>Fiskeri- og Kystdepartementet har gitt forskningsinstituttet NIFU STEP i oppdrag å evaluere Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF). Instituttet gjennomfører nå en undersøkelse for å kartlegge hvor kjent Fondet er, og hvilke erfaringer bedrifter har gjort seg med Fondets virksomhet. NIFU STEP har faglig ansvar for spørreundersøkelsen. Informasjonen som samles inn tilhører likevel Fiskeri- og kystdepartementet, og Departementet vil kunne benytte innsamlet informasjon i oppfølgende undersøkelser. Undersøkelsen gjennomføres i henhold til gjeldende lover om personvern. Alle opplysninger vil bli behandlet konfidensielt og under taushetsplikt. Data vil kun bli benyttet til analyse av FHF og dets virksomhet. Det er viktig for resultatenes pålitelighet at vi får inn flest mulig svar. Vi håper derfor du og din bedrift vil bidra til en solid evaluering ved å delta i undersøkelsen. Spørreskjema må fylles ut på Internett. Alle datamaskiner som har tilgang til Internett kan brukes.</p> <p style="text-align: center;">For å fylle ut spørreskjemaet må man gå til siden http://survey.nifustep.no/flhf med et vanlig nettleserprogram, for eksempel Internet Explorer. Man blir bedt om å fylle ut et løpenummer.</p> <p style="text-align: center;">Din bedrifts løpenummer er: 123456</p> <p>Spørsmål om undersøkelsen kan rettes til Pål Børing (tlf. 22 59 51 62) eller Finn Ørstavik (tlf. 22 59 51 27).</p> <p>Vi takker på forhånd for at du tar deg tid til å besvare undersøkelsen!</p> <p>Med vennlig hilsen for NIFU STEP</p> <p>Finn Ørstavik Prosjektleder</p>		

Spørreskjema i papirversjon:

**Evaluering av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF)
Brukertilfredshetsundersøkelsen (BTU)**

Info01

Spørreskjemaet fylles ut for hånd, skriv så tydelig som mulig. Vi skriver informasjon inn i vårt system med PC når vi får skjemaet tilbake.

Alle skal IKKE svare på alt: Følg de instruksjonene vi gir i forhold til VEIEN VIDERE: For eksempel skal de som ikke har hørt om FHF, eller ikke vet hva FHF driver med, gå direkte fra spørsmål 1 (Spm01) til spørsmål 7 (Spm07), og ikke svare på spørsmål 2-6.

Info02

Forklaring

Vi viser til tilsendt brev, og påminnelsen.

Info03

Del A: Kjennskap til og forhold til Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond

DITT ID NUMMER ER: _____

Spm01

1. Hvor godt kjenner du til Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (Fiskerifondet, FHF)?

Sett ett kryss

Jeg har ikke hørt om dette fondet	1
Jeg har hørt om fondet, men vet ikke hva det driver med	2
Jeg vet litt om fondet og dets virksomhet	3
Jeg kjenner godt til fondet og dets virksomhet	4

VEIEN VIDERE: Hvis ditt svar har verdi 1 eller 2 gå til Spm07

Spm02

2. Hvor godt kjenner du de ulike delene av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) og virksomheten som drives der?

Sett ett kryss på hver linje

	Kjenner ikke/ svært dårlig	Dårlig	Verken godt eller dårlig	Godt	Svært Godt	Vet ikke
Administrasjonen sentralt	1	2	3	4	5	6
Styret i Fondet	1	2	3	4	5	6
Havbruksaktivitetene (fôr, ferskvann, sykdom, lus, etc.)	1	2	3	4	5	6
Fileforum og dets aktiviteter (hvitfisk og laks)	1	2	3	4	5	6
Rekeforum og dets aktiviteter	1	2	3	4	5	6
Pelagisk forum og dets aktiviteter	1	2	3	4	5	6
Villfiskforum og dets aktiviteter	1	2	3	4	5	6
Teknologiforum og dets aktiviteter	1	2	3	4	5	6
Bacalaoforum og dets aktiviteter	1	2	3	4	5	6
Tørrfiskforum og dets aktiviteter	1	2	3	4	5	6
Sjømat og foredling (innland) og krabbe-aktiviteter (koordinert av NSL)	1	2	3	4	5	6
RUBIN og aktivitetene knyttet til biprodukter	1	2	3	4	5	6
Kystsonesforvaltning, ressursforvaltning, handelspolitikk	1	2	3	4	5	6
Andre aktiviteter (f. eks. knyttet til matsikkerhet, HMS, lite utnyttede arter, sjøpattedyr, m.m.)	1	2	3	4	5	6

Spm03

3. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF)?

Sett ett kryss på hver linje

	Helt uenig	Delvis uenig	Verken enig eller uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke
FHF er godt synlig i næringen	1	2	3	4	5	6
FHF informerer godt om sine aktiviteter	1	2	3	4	5	6
FHF informerer godt om resultatene som aktivitetene fører til	1	2	3	4	5	6
FHF er lett å få kontakt med	1	2	3	4	5	6
FHF er flinke til å ta vare på og utnytte ideer til nye prosjekter	1	2	3	4	5	6
FHF er flinke til å trekke næringsaktører og bransjer inn i strategidiskusjoner og prosjektutvikling	1	2	3	4	5	6
FHFs administrasjon er effektiv	1	2	3	4	5	6
FHFs måte å jobbe på er alt i alt meget effektiv og god	1	2	3	4	5	6

Spm04

4. Har du eller din bedrift tatt konkrete initiativ til prosjekter / aktiviteter i regi av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) eller gjort noe for å påvirke gjennomføringen av slike?

Sett ett kryss

Ja, flere ganger	1
Ja, en gang	2
Nei	3
Vet ikke	4

Spm05

5. Har du eller din bedrift gjennomført eller deltatt i aktiviteter i Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF), eller aktiviteter som FHF har arrangert eller finansiert? (Også aktiviteter som er gjennomført i samarbeid med FHL, Fiskarlaget eller andre næringsorganisasjoner.)

Sett ett kryss

Ja, flere ganger	1
Ja, en gang	2
Nei	3
Vet ikke	4

VEIEN VIDERE: Hvis ditt svar har verdi 3 eller 4 gå til Spm06

Spm05a

5a. Hva slags FHF-aktiviteter har du eller din bedrift deltatt i?

Sett ett eller flere kryss

Møte/samling/workshop med tilknytning til FHF	1
Konferanse/messe med tilknytning til FHF	2
Referansegruppe knyttet til FHF	3
Forum i FHF	4
Forsknings- og utviklingsprosjekt finansiert helt eller delvis av FHF	5
Pilotprosjekt finansiert helt eller delvis av FHF	6
Bransjeprosjekt finansiert helt eller delvis av FHF	7
Vi har mottatt faglig bistand eller annen ekspertbistand med utspring i FHF-aktiviteter (annen bistand enn penger)	8
Vi har mottatt utstyr, teknisk informasjon, el. lign. med utspring i FHF-aktiviteter	9
Andre aktiviteter	10
Vet ikke	11

Spm05b

5b. Har du eller din bedrift, direkte eller via andre, mottatt penger fra Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF) til forsknings- eller utviklingsaktiviteter?

Sett ett kryss

Ja, flere ganger	1
Ja, en gang	2
Nei	3
Vet ikke	4

VEIEN VIDERE: Hvis ditt svar har verdi 3 eller 4 gå til Spm06

Spm05c

5c. Hvor mye penger mottok bedriften fra FHF i årene 2002-2005? (Direkte, eller via andre)

Sett ett kryss i hver kolonne

	2002	2003	2004	2005
Mindre enn 50.000 kroner	1	1	1	1
50.000 eller mer, men mindre enn 100.000 kroner	2	2	2	2
100.000 eller mer, men mindre enn 500.000 kroner	3	3	3	3
500.000 eller mer, men mindre enn 1000.000 kroner	4	4	4	4
1000.000 kroner eller mer	5	5	5	5
Vet ikke	6	6	6	6

Spm06

6. Har du eller din bedrift de siste årene søkt om støtte til forsknings- og utviklingsaktiviteter fra andre enn FHF?

Sett ett kryss

Ja, flere ganger	1
Ja, en gang	2
Nei	3
Vet ikke	4

VEIEN VIDERE: Hvis ditt svar har verdi 3 eller 4 gå til Spm07

Spm06a

6a. Har du eller din bedrift de siste årene mottatt pengestøtte til forsknings- og utviklingsaktiviteter fra andre kilder enn FHF?

Sett ett kryss

Ja, flere ganger	1
Ja, en gang	2
Nei	3
Vet ikke	4

Info04

Del B. FHF's betydning for næringen

Spm07

7. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

Sett ett kryss i hver linje

	Helt uenig	Delvis uenig	Verken enig eller uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke
Forskning har stor betydning for villfisknæringens fremtid (fiske og fangst)	1	2	3	4	5	6
Forskning har stor betydning for havbruksnæringens fremtid (akvakultur)	1	2	3	4	5	6
Forskning har stor betydning for fremtiden til den bransjen jeg selv jobber innenfor	1	2	3	4	5	6
For de sentrale utfordringene vi står overfor i min bedrift i dag, vil forskning ikke spille noen vesentlig rolle	1	2	3	4	5	6

VEIEN VIDERE: Hvis ditt svar har verdi 1 eller 2 i Spm01 gå til Spm12

Spm08

8. Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander om Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF)?

Sett ett kryss i hver linje

	Helt uenig	Delvis uenig	Verken enig eller uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke
FHF har stor betydning for villfisknæringens fremtid (fiske og fangst)	1	2	3	4	5	6
FHF har stor betydning for havbruksnæringens fremtid (oppdrett, akvakultur)	1	2	3	4	5	6
FHF har stor betydning for fremtiden til den bransjen jeg selv jobber innenfor	1	2	3	4	5	6
FHF har stor betydning for fremtiden til den bedriften jeg selv jobber innenfor	1	2	3	4	5	6
<hr>						
FHF gir et svært vesentlig bidrag til den offentlige forskningen for fiskeri- og havbruksnæringen	1	2	3	4	5	6
FHF gir et svært vesentlig bidrag til den offentlige forskningen for min egen bransje	1	2	3	4	5	6
<hr>						
FHF bidrar sterkt til å øke min bransjes innsats i forsknings- og utviklingsaktiviteter	1	2	3	4	5	6
FHF bidrar sterkt til nødvendige omstillinger (utvikling/innovasjoner) i min bransje	1	2	3	4	5	6
FHF bidrar sterkt til at det skjer nødvendige miljøtilpasninger i min bransje	1	2	3	4	5	6
FHF bidrar sterkt til at bedriftene i min bransje anvender forskningsresultater i sin egen virksomhet	1	2	3	4	5	6
<hr>						
FHF er spesielt viktig for de store bedriftene i fiskeri- og havbruksnæringen	1	2	3	4	5	6

Spm09

9. Hvilke av følgende informasjonskanaler er etter din erfaring viktigst for å få kjennskap til resultater av FHF's aktiviteter?

Sett fra ett til tre kryss

Aviser/Radio/TV	1
Fiskeriavis, andre tidsskrifter i fiskeri- og havbruksnæringen	2
Samlinger, konferanser og lignende	3
FHF på internett / FHF nyhetsbrev på e-post	4
Internett utenom FHF's egne sider	5
Kolleger og eget kontaktnett	6
Kunder, leverandører	7
Næringsorganisasjoner	8
Vet ikke	9

Info05

Del C. FHF's betydning for forskning og utvikling, innovasjon og lønnsomhet i egen bedrift

Spm10

10. Har du eller din bedrift kjennskap til resultater fra forsknings- og utviklingsaktiviteter finansiert helt eller delvis av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF)?

Sett ett kryss

Ja	1
Nei	2
Vet ikke	3

Spm11

11. Har din bedrift hatt nytte av forsknings- og utviklingsaktiviteter i regi av Fiskeri- og havbruksnæringens forskningsfond (FHF)?

Sett ett kryss

Ja, flere ganger	1
Ja, en gang	2
Nei	3
Vet ikke	4

VEIEN VIDERE: Hvis ditt svar har verdi 3 eller 4: Gå til Spm12

Spm11a

11a. Hva slags effekter har FoU-aktivitetene i regi av FHF hatt for din bedrift?

Sett ett eller flere kryss

Bedre økonomiske resultater	1
Økt sikkerhet i produksjonsvirksomheten	2
Produkter har fått høyere kvalitet	3
Bedre produksjonsutstyr, ny teknologi	4
Folk i bedriften har fått ny/bedre kompetanse	5
Bedriftens produkter/produksjon er mer miljøvennlig	6
Bedriften har blitt mer markedsorientert	7
Bedriften har blitt mer utviklingsorientert	8
På annen måte	9
Vet ikke	10

Spm12

12: Introduserer din bedrift nye eller vesentlig endrede produkter eller produksjonsprosesser i løpet av årene 2005 og 2006?

Sett ett kryss på hver linje.

	Ja, nye eller endrede produkter	Ja, nye eller endrede produksjonsprosesser	Ja, begge deler	Nei, ingen av delene	Vet ikke
2005	1	2	3	4	5
2006	1	2	3	4	5

VEIEN VIDERE: Hvis ditt svar har verdi 4 eller 5 i BEGGE linjer: Gå til Spm13

Spm12a

12a. Kan dere anslå de økonomiske effektene av disse innovasjonene på foretakets driftsregnskap i år (2006)?

Skriv et skjønnsmessig anslag i prosent.

La feltene stå tomme hvis det ikke kan gis noe anslag

	Nye eller endrede produkter	Nye eller endrede produksjonsprosesser
Økning i samlet salgsinntekt/omsetning i 2006 i forhold til 2004 som følge av innovasjon	%	%
Reduksjon av driftskostnader i 2006 i forhold til 2004 som følge av innovasjon	%	%
Andel samlede salgsinntekter/omsetning i 2006 fra innovasjonene	%	%

Spm12a1

12a-1. Hvor viktige har FHF / FHF-aktiviteter vært for realiseringen av disse innovasjonene og/eller innovasjonenes økonomiske effekter?

Sett ett kryss

Svært viktig	1
Ganske viktig	2
Ingen betydning	3
Vet ikke	4

Spm12b

12b. Om det har vært andre viktige effekter av innovasjonen på bedriften, eller om du har andre kommentarer til dette spørsmålet, kan du skrive dette inn her:

Fri tekst (Maks 256 tegn)

--

Spm13

13. Har det vært gjennomført forsknings- utviklings (FoU) eller innovasjonsaktiviteter ved din bedrift, eller har dere kjøpt inn tjenester knyttet til slike aktiviteter, de siste tre årene?

Sett ett kryss

Ja	1
Nei	2
Vet ikke	3

VEIEN VIDERE: Hvis ditt svar har verdi 2 eller 3 gå til Spm15

Spm13a

13a. Anslå omfanget av FoU- og innovasjonsvirksomhet i din egen bedrift de siste tre årene

Gi et anslag basert på godt skjønn, beløp i 1000 kroner (Eks.: Skriv 200 for 200.000 kroner)

La feltene stå tomme hvis du ikke kan gi noe anslag

	FoU utført av bedriften selv – lønnskostnader og andre utgifter	Utgifter bedriften har hatt på innkjøp av FoU-tjenester fra andre (FoU-institutt, universitet, høyskole, eller andre bedrifter)	Andre kostnader forbundet med utvikling av nye produkter og prosesser (innovasjoner), inkl. kostnader forb. med organisasjons- og markedsutvikling
2004 (1000)			
2005 (1000)			
2006 (1000)			

Spm14

14. Har din bedrift endret FoU-innsatsen (forskning og utvikling) i løpet av de siste 3 årene?

Sett ett kryss

Ja	1
Nei	2
Vet ikke	3

VEIEN VIDERE: Hvis ditt svar har verdi 2 eller 3 gå til Spm15

Spm14a

14a. Hvor stor har endringen i FoU-kostnader vært?

Sett ett kryss i hver kolonne

	Egen-utført FoU	Innkjøpt FoU
Redusert FoU-kostnader med mer enn 50%	A1	B1
Redusert FoU-kostnader 25-50%	A2	B2
Redusert FoU-kostnader med inntil 25%	A3	B3
Uendrede kostnader	A4	B4
Økt FoU-kostnader med inntil 25%	A5	B5
Økt FoU-kostnader 25-50%	A6	B6
Økt FoU-kostnader med mer enn 50%	A7	B7
Vet ikke	A8	B8

Spm14b

14b. Er innholdet i, eller målet for FoU innsatsen vesentlig endret i denne perioden?

Sett ett kryss

Ja	1
Nei	2
Vet ikke	3

VEIEN VIDERE: Hvis ditt svar i Spm01 (spørsmål 1) har verdi 1 eller 2: Gå til Spm15

Spm14c

14c. Har FHF hatt betydning for at det er skjedd endringer i FoU-innsatsen i din bedrift?

(For eksempel ved at FHF aktiviteter har gjort at omfanget av FoU i bedriften har økt, eller at utviklingsaktiviteter er blitt forandret)

Sett ett kryss

Ja	1
Nei	2
Vet ikke	3

Info06

Del D: Opplysninger om respondenten og respondentbedriften

Spm15

15. Hva er din bedrifts viktigste virksomhetsområde(r)?

Sett ett kryss i hver linje

	Ikke viktig / Ikke relevant	Ganske viktig	Svært viktig	Vet ikke
Fiske / Fangst	1	2	3	4
Havbruk / Oppdrett	1	2	3	4
Produksjon / Foredling	1	2	3	4
Transport / Distribusjon	1	2	3	4
Handel innenlands	1	2	3	4
Eksport – handel og agentur	1	2	3	4
Import – handel og agentur	1	2	3	4
Utstyr til fiske og fangst	1	2	3	4
Utstyr til oppdrettsvirksomhet	1	2	3	4
Utstyr til foredlingsindustrien	1	2	3	4
Annet område	1	2	3	4

VEIEN VIDERE: Hvis ditt svar har verdi 1 gå til Spm15a, Verdi 2 gå til Spm15b1, Verdi 3 gå til Spm15c
 Ellers: Gå til Spm16

Spm15a

15a. Hvis din bedrift har et registrert fiskefartøy, hvor stort er dette? (Velg det viktigste eller mest brukte hvis det er snakk om flere fartøy)

Sett ett kryss

Har ikke båt	1
Båt under 8 meter	2
Båt 8-9,9 meter	3
Båt 10-14,9 meter	4
Båt 15-20,9 meter	5
Båt 21-27,9 meter	6
Båt 28 meter og over	7
Vet ikke	8

Spm15b1

15b-1. Hvor mange konsesjoner har din bedrift/virksomhet?

Sett ett kryss

1-4 konsesjoner	1
5-20 konsesjoner	2
Mer enn 20 konsesjoner	3
Vet ikke	4

Spm15b2

15b-2. Hvilke typer produksjon er viktigst i din bedrift?

Sett ett kryss

Oppdrett av laks og ørret	1
Oppdrett av andre arter enn laks og ørret	2
Tjenesteyting knyttet til havbruk, inkludert FoU	3
Annet	4
Vet ikke	5

Spm15c

15c. Hvilke typer produksjon er alt i alt viktigst i din bedrift?

Sett ett kryss

Saltfisk / klippfisk	1
Tørrfisk	2
Pelagisk	3
Filét (hvitfisk)	4
Produkter av laks / ørret	5
Reker	6
Krabbe	7
Annet	8
Vet ikke	9

Spm16

16. Angi hovedtall for 2005 for din bedrift (basert på næringsregnskapet):

*Skriv tall i 1000 kroner (Eks.: Skriv 2000 for 2000.000 kroner)**Skriv 1000 kilo i andre linje (Eks. 20 for 20.000 kilo / 20 tonn)**Skriv prosent i tredje linje*

Omsetning:	
----Om fiske/fangst eller oppdrett: Salgsvolum (Kg)	
Eksportandel av omsetning 2005: (%)	
Totale lønnskostnader (inkl. sosiale kostnader)	
Øvrige driftskostnader	
Regnskapsført egenkapital	
Totalkapital	
Anleggskapital	
----Av dette maskiner og utstyr	

Spm17

17. Anslå hvor mange ansatte (inkludert eieres arbeid) det er i din bedrift

*La feltene stå tomme hvis du ikke kan gi noe anslag, men forsøk uansett å gi et anslag på **antallet ansatte** det er i bedriften **i dag***

	31. 12. 2004	31. 12. 2005	I dag
Antall ansatte, inkl. sesongarbeid og annet korttidsengasjement			
- herav fast eller langtids-ansatte			
	2004	2005	2006
Utført/forventet antall årsverk per år			

Spm18

18. Er din bedrift/virksomhet del av et konsern (hel- eller majoritets eid av annen bedrift)?

Sett ett kryss

Ja, utenlandsk eier	1
Ja, norsk eier	2
Nei	3
Vet ikke	4

Info07

Takk for at du har fylt ut skjemaet og sender det tilbake til oss!

Vedlegg 5: Effektundersøkelsens spørreskjema

Effekter av Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfonds virksomhet 2001-2005

1. Prosjektet

I følge Fiskeri- og Havbruksnæringens Forskningsfond (FHF) har din bedrift/virksomhet vært involvert i et prosjekt innenfor området **OMRÅDE**:

Navn / tema: **NAVN TEMA**

FHF prosjektnummer: **PNR**

Etter våre opplysninger har **KOORDINATOR** og **INVOLVERT** koordinert / bidratt til gjennomføringen av prosjektet.

Prosjektet / prosjektperioden vi vil ha opplysninger om, startet i **STARTÅR** og ble avsluttet i **SLUTTÅR**.

1. Kjenner du til at dere har vært involvert i dette prosjektet? Sett ett kryss

Ja	Nei

⇒ Hvis nei: Kontakt prosjektleder:

Finn Ørstavik
Tel. TEL,
Epost: epost

Del 1. Om prosjektet

2. Hvordan har deres deltakelse i dette prosjektet vært? Sett ett kryss i hver linje

Vi har...	Ja	Nei	Vet ikke	Ikke relevant
- deltatt i møte/seminar el. lign. i forbindelse med utforming/planlegging av prosjektet				
- sittet i prosjektets referanse- eller styringsgruppe				
- gjennomført utviklings- og/eller forskningsaktiviteter (FoU)				
- deltatt aktivt i utviklings- og/eller forskningsaktiviteter (FoU) hos andre deltakere				
- finansiert FoU hos andre deltakere				
- vært aktiv samtalepartner for FHF, utførende institusjon eller prosjektleder gjennom prosjektperioden				
- testet prosjektets resultater				
- deltatt på møte/seminar el. lign. som har formidlet resultater av prosjektet				

3. I hvilken grad har prosjektet påvirket deres eget FoU-arbeid? Ett kryss i hver linje

Prosjektet har -	Ikke i det hele tatt / i svært liten grad	I liten grad	I noen grad	I stor grad	I svært stor grad	Vet ikke	Ikke relevant
	1	2	3	4	5		
- styrket vårt samarbeid med FoU-institusjoner							
- styrket vårt FoU-samarbeide med andre bedrifter							
- gitt oss kunnskap om nye FoU-resultater							
- ført til spredning av våre egne FoU-resultater							
- fortrengt andre FoU-aktiviteter hos oss							
- bidratt til å skape ny FoU-aktivitet hos oss							
- bidratt til å gjøre FoU-aktiviteten hos oss mer ambisiøs teknisk og kompetansemessig							

Evt. kommentar til spørsmål 3:

3b

4. Blir prosjektaktiviteter videreført etter avslutning av FHF-finansieringen?

Sett ett kryss i hver linje

	Ja	Nei	Vet ikke	Ikke relevant
Prosjektet tas videre hos oss som utviklingsprosjekt uten ekstern finansiering				
Prosjektet tas videre hos oss som utviklingsprosjekt med ekstern finansiering				
Prosjektet tas videre av andre				

5. Hva ville skjedd med prosjektet dersom FHF ikke hadde støttet det?

Sett kun ett kryss

	Kryss av for ett alternativ
<i>Vi ville gjennomført (vår del av) prosjektet -</i>	
- til samme tid og uten store endringer	
- senere, men uten store endringer	
- med betydelige endringer	
Vi ville lagt vår del av prosjektet på is / ventet	
Vi ville droppet prosjektet	
Vet ikke	

6. Prosjektets betydning for utviklingen av bedriftens/virksomhetens produkt(er)

Sett ett kryss i hver linje

	Ja	Nei	Vet ikke	Ikke relevant
Har prosjektet ført til at dere har introdusert nye eller vesentlig endrede produkter i perioden fra 2003 til i dag?				
Forventer dere på grunnlag av prosjektet å introdusere nye eller vesentlig endrede produkter i perioden fra i dag til og med 2008?				

⇒ **Hvis ja:**

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
	Prosent					
Hvor stor andel av total omsetning vil salget av nye produkter utgjøre?						

7. Prosjektets betydning for produksjonsprosesser eller fangstmetoder

Sett ett kryss i hver linje

	Ja	Nei	Vet ikke	Ikke relevant
Har prosjektet ført til at dere har introdusert nye eller vesentlig endrede produksjonsprosesser eller fangstmetoder i perioden 2003 og fram til i dag?				
Forventer dere på grunnlag av prosjektet å introdusere nye eller vesentlig endrede produksjonsprosesser eller fangstmetoder i tiden fra i dag til og med 2008?				

8. Mer om prosjektets betydning for bedriften/virksomheten. Sett ett kryss i hver linje

Prosjektets effekt på bedriftens/virksomhetens -		Stor negativ effekt	En viss negativ effekt	Liten/ingen effekt	En viss positiv effekt	Stor positiv effekt	Vet ikke	Ikke relevant
		-2	-1	0	+1	+2		
- omsetning	2003-2005							
	2006-2008 (forventet)							
- kostnader	2003-2005							
	2006-2008 (forventet)							
- markedsandeler i etablerte markeder	2003-2005							
	2006-2008 (forventet)							
- utvikling av / tilgang til nye markeder	2003-2005							
	2006-2008 (forventet)							
- belastning av miljøet (f.eks. forurensing, bifangster)	2003-2005							
	2006-2008 (forventet)							
- kvalitet / sikkerhet i produksjonen	2003-2005							
	2006-2008 (forventet)							
- antall ansatte (*)	2003-2005							
	2006-2008 (forventet)							

(*) En positiv effekt på antall ansatte betyr her at antallet ansatte øker

9. Prosjektets betydning for bransjen/næringsområdet i perioden 2003-2008.

Sett ett kryss i hver linje

Hvor stor effekt forventes prosjektet og dets resultater å få på deres bransjes/næringsområdes -	Stor negativ effekt	Merkbar negativ effekt	Liten eller ingen effekt	Merkbar positiv effekt	Stor positiv effekt	Vet ikke	Ikke relevant
	-2	-1	0	+1	+2		
- økonomiske lønnsomhet							
- samlede verdiskapning							
- samlede sysselsetting							
- evne til samarbeid og nettverksbygging							
- evne til ta i bruk ny teknologi							
- markedsorientering og markedskompetanse							
- belastning av miljøet							
- internasjonale posisjon og konkurransevne							
Samlet vurdering av prosjektets betydning for deres bransje/næringsområde:							

Evt. kommentar til spørsmål 8 og 9:

89a

10. På bakgrunn av erfaringene med FHF i dette og andre prosjekter du kjenner til, hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn?

Sett ett kryss i hver linje

	Helt uenig	Delvis uenig	Verken enig / uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke	Ikke relevant
	-2	-1	0	+1	+2		
FHF's prosjekter har et tydelig bransjefokus; de gjelder hele bransjer og verdikjeder, og ikke enkeltbedrifter							
Det organisatoriske samarbeidet mellom FHF og næringsorganisasjoner (som FHL og Fiskarlaget) gir gode resultater og bør videreføres							
FHF bidrar til å koble sammen bedrifter i bransjen, leverandører og forskningsmiljøer på en svært god og fruktbar måte							
Forskningsinnholdet i FHF's prosjekter er høyt nok slik det er i dag							
FHF's prosjekter bør bli mer langsiktige og ta opp mer krevende utviklingsutfordringer enn de vanligvis gjør i dag							
FHF's prosjekter bør bli enda mer konkrete og praktisk orienterte enn de er i dag							

11: Har du kjennskap til prosjekter i bransjen som støttes av Norges forskningsråd / Innovasjon Norge, men ikke av FHF? Sett ett kryss:

Ja	Nei

Hvis ja; hvor enig eller uenig er du i følgende utsagn: (neste side)

11a

FHF's prosjekter -

	Helt uenig	Delvis uenig	Verken enig eller uenig	Delvis enig	Helt enig	Vet ikke	Ikke rel.
	-2	-1	0	+1	+2		
- er mer relevante for min bransje enn Forskningsrådets prosjekter							
- er mer relevante for min bransje enn Innovasjon Norges prosjekter							
- er verdifulle for oss fordi de krever mindre papirarbeid og er mindre byråkratiske og tidkrevende enn prosjektene til Forskningsrådet							
- er verdifulle for oss fordi de krever mindre papirarbeid og er mindre byråkratiske og tidkrevende enn prosjektene til Innovasjon Norge							
- kobler sammen bedrifter, leverandører og forskningsmiljøer på en mye bedre måte enn prosjektene til Forskningsrådet							
- kobler sammen bedrifter, leverandører og forskningsmiljøer på en mye bedre måte enn prosjektene til Innovasjon Norge							
- er viktige fordi de er mer markedsorienterte enn prosjektene til Norges forskningsråd							
- er viktige for oss fordi de er mer markedsorienterte enn prosjektene til Innovasjon Norge							

Utfyllende kommentar til spørsmål 11:

11b

Del 2. Forventningene til prosjektets økonomiske resultater for virksomheten

NIFU STEP skal gjennomføre en nytte-kostnadsanalyse basert på forventninger om økonomiske resultater av FHF-prosjektene som er blitt gjennomført. I denne delen av spørreskjemaet ber vi dere om å gi oss tall som kan gi grunnlag for denne analysen.

Dersom det er behov for ytterligere forklaringer, er det mulig å stille spørsmål til prosjektleder Finn Ørstavik på telefon 22 59 51 27, mellom klokken 12 og 15, dagene 11. til 15. september.

12. Hva var virksomhetens samlede FoU- og innovasjonskostnader i 2005?

Beløp i 1000 kr

	Samlede FoU- og innovasjonskostnader 2005 (1000)	Av dette: FoU- og innovasjonskostnader til prosjektet (1000)
Kostnader til egen FoU		
Innkjøp av FoU fra andre		
Kjøp av maskiner og utstyr forbundet med utvikling av nye produkter og prosesser		
Kompetanseoppbygging og opplæring av personale forbundet med utvikling av nye produkter og prosesser		
Markedsutvikling og markedsføring av nye eller endrede produkter		
Andre innovasjonskostnader		
Sum		

13. Hvordan ble disse FoU- og innovasjonskostnadene finansiert i 2005?

Beløp i 1000 kr

	Samlede FoU- og innovasjonskostnader 2005 (1000)	Av dette: Kostnader forbundet med prosjektet (1000)
Interne midler		
Lån fra banker og andre private finansinstitusjoner		
Innkjøp fra andre norske bedrifter		
Tilskudd fra FHF		
Tilskudd fra Innovasjon Norge		
Tilskudd fra Norges forskningsråd		
Tilskudd fra kommunale eller fylkeskommunale organer		
Lån fra andre offentlige kreditt- og långivere (inkl. Innovasjon Norge)		
Øvrige		
Sum		

14. Effekt på omsetning og kostnader

Vi ber dere først om å gi et anslag for hvor mange tusen kroner i økt eller redusert **omsetning** som prosjektet har gitt virksomheten/bedriften i årene 2002 til og med 2006.

- Vi ber dere anslå hvor mange tusen kroner mer (eller mindre) bedriften omsetter i de ulike årene på grunn av prosjektet.
- For årene fra og med 2007 ber vi om at dere supplerer med henholdsvis et lavt og et høyt anslag, som kan reflektere noe av usikkerheten i de tallene som vi ber dere om å gi.

Tallene føres inn i tabellen nedenfor.

Vi ber dere dernest, i samme tabell, om å gi tilsvarende tall for endringer i **kostnadene** i bedriften/virksomheten

- Vi ber dere anslå hvor mange tusen kroner større (eller mindre) bedriftens kostnader er i de ulike årene på grunn av prosjektet. (I løpende priser.)
- For årene fra og med 2007 ber vi om at dere supplerer med henholdsvis et lavt og et høyt anslag, som kan reflektere noe av usikkerheten i de tallene som vi ber dere om å gi.

14	Endring i OMSETNING som følge av prosjektet			Endring i KOSTNADER som følge av prosjektet		
	<i>Det vil si: Differanse mellom omsetning bedriften har hatt / vil få, og den omsetning dere ville hatt dersom prosjektet ikke var gjennomført</i>			<i>Det vil si: Differanse mellom kostnader bedriften har hatt / vil få, og de kostnader dere ville hatt dersom prosjektet ikke var blitt gjennomført</i>		
Beløp i 1000 kroner						
	Høyt	Forventet	Lavt	Høyt	Forventet	Lavt
2002						
2003						
2004						
2005						
2006						
2007						
2008						
2009						
2010						
2011						
Årlig nivå 2012-2020						

Spørsmål 15. Samlede kostnader

Til sist ber vi om en oversikt over total kostnader knyttet til prosjektet og til virksomheten/bedriften som helhet, i den samme tidsperioden.

15	Samlede FoU- og innovasjonskostnader for prosjektet (jfr. spm. 12)	Øvrige kostnader i virksomheten for å oppnå økonomisk resultat (*)		
		Høyt	Forventet	Lavt
2002				
2003				
2004				
2005				
2006				
2007				
2008				
2009				
2010				
2011				
Årlig nivå 2012-2020				

*) Her inkluderes nødvendige investeringer og andre kostnader utover FoU-prosjektet fram til produksjon og salg. (Investeringer i bygninger, maskiner og utstyr, kostnader ved markedsutvikling, markedsføring, og lignende inkluderes)

16. Om anslagene i spørsmål 14 og 15

Sett ett kryss

- Anslagene om forventet omsetning og kostnader vi har gitt i spørsmålene 14-15 er i hovedsak basert på anslag og kalkyler som er gjennomført i foretaket/virksomheten uavhengig av denne spørreundersøkelsen
- Anslagene er gjort for dette spørreskjemaet
- Økonomiske anslag kan ikke gjøres

⇒ **Om anslag ikke kan gjøres:** *Sett ett kryss*

- Slike anslag er ikke relevante for dette prosjektet
- Anslag er relevant, men vi forventer ikke at prosjektet medfører endringer for oss
- Usikkerheten er så stor at det ikke er meningsfylt

Vedlegg 6: Effektundersøkelsens prosjekter

Tema	Reg. omfang 2001-5	Koordinator
HMS i havbruk	1 000 000	Norges forskningsråd
Fiskebåt som fremtidig arbeidsplass	3 500 000	Norges forskningsråd
HMS i fiskeindustrien	1 000 000	Norges forskningsråd
Utvikling av forbedret arb.bekledning for fiskere	225 000	Norges forskningsråd
Utprøving og dokumentasjon av automatisk linehaler	250 000	Norges forskningsråd
Skjermingsteknologi mot hval i linefiske	500 000	Fiskebåttred. forbund
Ny generasjon torsketrål	5 000 000	Norges forskningsråd
Innkjøp av utstyr til seinæringen (utvikling av slepepose)	500 000	Filetforum
Seleksjon i kystfiske / kongekrabbe	2 060 000	Fikeridirektoratet
Reduksjon tap av garn og Ghost Fishing	1 030 000	Fiskeridirektoratet
Dorgesystem for prøvetaking av makrell i notfisket	80 000	Filetforum
Utvikling av transportabel feltmerd	0	Villfisk forum
Automatisert kontroll og reparasjon av krok for autolinefiske	810 000	Filetforum
Automatisk fangstmåler	1 100 000	Norges forskningsråd
Bruk av nytt styresystem på Bader 190 filetmaskin	150 000	Innovasjon Norge
Automatisering av filetproduksjon (beinplukkerteknologi)	9 774 000	Filetforum
Automatisk pakking og legging av filetprodukter (nålegriper)	1 040 000	Filetforum
Prosjekt superkjøling	1 736 182	Filetforum
Superkjøling av torskeloins-holdbarhet og kvalitet	0	Filetforum
Pelagisk innfrysingsbedrift	10 000 000	Pelagisk forum
Pelagisk kvalitet fra hav til fat	3 150 000	Pelagisk forum
Objektiv hurtigmåling av vanninnhold i klippfisk	2 073 000	Bacalao forum
Utvikling av Bacco-tag	697 000	Bacalao forum
Overvåkning av saltfiskproduksjonen	460 000	Bacalao forum
Nordic Inline Nakkeblodfjerner	266 500	Bacalao forum
Forsøk med salting av torsk med økende kalsiuminnhold	0	Bacalao forum
Markedsprosjekt Russland	1 020 000	Rekeforum
Antigromidler for havbruksnæringen	500 000	Innovasjon Norge
Bølgeoptimal lysstyr	700 000	Innovasjon Norge
Nye rømmingssikre merdkonsept	3 530 000	Innovasjon Norge
Vannkvalitetundersøkelsen 2004 (VK2004)	250 000	Innovasjon Norge
Validisering og standardisering av badsmittmodell med IPN	500 000	Norges forskningsråd
Overføring av IPN-virus fra stamfisk til avkom	624 000	Norges forskningsråd
Ryggdeformiteter hos laksefisk	1 250 000	Norges forskningsråd
Vaksine og misdannelser i virvelsøylen	1 700 000	Norges forskningsråd
Transmission of IPNV from artificially infected salmon	1 000 000	Norges forskningsråd
Quantification and field validation of IPN vaccine protection	400 000	Norges forskningsråd
Metodikk for kontroll med dosering av løst stoff mot lakselus	1 300 000	Innovasjon Norge
Nasjonalt nettverk for kontroll lakselus	800 000	FHL – Havbruk
Slaktning og pre-rigor filetering av oppdrettsfisk	3 000 000	Filetforum

Online sortering av laks og regnbueørret	500 000	Innovasjon Norge
Markeds- og produktutvikling av utvannet tørrfisk	430 000	Tørrfiskforum
Optimal lagring av tørrfisk	550 000	Tørrfiskforum
Mucoso i tørrfisk	0	Tørrfiskforum
Presse og pakkemaskin for tørrfisk	0	Tørrfiskforum
Emballasjeutvikling for tørrfisk	0	Tørrfiskforum
Begrense fluemark i tørrfisk	219 000	Tørrfiskforum
Industriell norm for etisk slakting og pre-rigor bearbeiding	0	Filetforum

Vedlegg 7: Intervjuer

Intervjuer gjennomført gjennom evalueringsprosjektet:

Når	Hvem	Hvor	Av
10.1.06	Anne Margrethe Olsen	FHF, Oslo	Godø, Ørstavik, Ekeland
10.1.06	Anne Lise Fasteland	FHF, Oslo	Godø, Ørstavik, Ekeland
11.1.06	Terje Flatøy	FHF, Oslo	Godø, Ørstavik, Ekeland
12.1.06	Arnt Olav Aarseth	FHL / Bacalaoforum, Ålesund	Godø, Ørstavik
12.1.06	Knut Haagensen	Jangaard Export, Ålesund	Godø, Ørstavik
13.1.06	Lars Horn	Norges forskningsråd, Oslo	Godø, Ørstavik, Ekeland
13.1.06	Kjell Maroni	FHL Havbruk, Trondheim	Ørstavik, Godø
13.1.06	Edel Åsjord	Norges fiskerilag, Trondheim	Godø, Ørstavik
13.1.06	Torleif Paasche	Norges fiskerilag, Trondheim	Godø, Ørstavik
13.1.06	Ingebrigt Overby	NSL, Trondheim	Ørstavik
13.1.06	Leif Harald Hansen	NSL, Trondheim	Ørstavik
16.1.06	Viggo Andreassen	Innovasjon Norge, Oslo	Godø, Ekeland
18.1.06	Kristian Prytz	FHL Filet og rekeforum, Tromsø (Gardermoen)	Ørstavik
18.1.06	Tore Riise	FKD, Oslo	Godø, Ekeland
19.1.06	Jan Thorsen	FHL / Pelagisk forum, Bergen (Gardermoen)	Godø
23.1.06	Unni Røst	FKD, Oslo	Godø, Ekeland
2.2.06	Jørn Krogh	FKD, Oslo	Godø
7.2.06	Gerhard Olsen	FHF, Oslo	Godø
1.3.06	Berit A. Hansen	FHL, Oslo	Ørstavik
14.2.06	Leif Inge Karlsen	Hydrotech, Kristiansund	Ørstavik
15.2.06	Lars Liabø	Kontali Analyse, Kristiansund	Ørstavik
14.3.06	Wiktor Sørensen	NORUT, Tromsø (NIFU STEP, Oslo)	Godø
14.3.06	Frank Jacobsen	FHL / Tørrfiskforum, Tromsø	Ørstavik
14.3.06	Ivan C. Burkow	Fiskeriforskning, Tromsø	Ørstavik
14.3.06	Even Stenberg	Fiskeriforskning, Tromsø	Ørstavik
14.3.06	Bjørn Eirik Olsen	Fiskeriforskning, Tromsø	Ørstavik
15.3.06	Svein Berg	Ekspertutvalget for fisk, Tromsø	Ørstavik
28.3.06	Cato Lyngøy	Pan Fish, Stavanger	Ørstavik
28.3.06	Tessa Y. Tuestad	Nutreco ARC, Stavanger	Ørstavik
28.3.06	Grethe Rosenlund	Nutreco ARC, Stavanger	Ørstavik
28.3.06	Per-Olav Skjervold	EWOS Innovation, Dirdal (Hillevåg)	Ørstavik
17.8.06	Marit Aursand	SINTEF Fiskeri og havbruk, Trondheim	Ørstavik
17.8.06	Karl Almås	SINTEF Fiskeri og havbruk, Trondheim	Ørstavik
17.8.06	Trude Olafsen	SINTEF Fiskeri og havbruk, Trondheim	Ørstavik
18.8.06	Atle Lillehaug	Veterinærinstituttet, Oslo	Ørstavik
18.8.06	Kari Kolstad	Akvaforsk, Ås	Ørstavik
18.8.06	Mia Bencze Rørå	Akvaforsk, Ås	Ørstavik
10.10.06	Halvard Andresen	Maskon, Stjørdal (Telefon)	Ørstavik
9.11.06	Anne Hilde Midttveit	Lerøy Group, Bergen (Telefon)	Ørstavik

Vedlegg 8: Marin FoU i Norge²

Hvor stor rolle spiller FHF i det store bildet? Hvor mye av marin FoU i Norge blir finansiert av fondet? Vi har som del av evalueringsarbeidet utarbeidet en oversikt over dette på basis av tilgjengelig statistikk. Vi har tatt utgangspunkt i en statistisk oversikt over omfanget av FoU- og innovasjonsvirksomhet i de næringer som er relevante for FHF-ordningen og for fondets strategier og mål. Målet har vært å sette fondets FoU-finansiering i lys av det totale omfanget av marin FoU her i landet, i bedrifter så vel som i forsknings- og utdanningsinstitusjoner. Beskrivelsen er basert på tilgjengelige data og analyser i to grupper av undersøkelser:

1. Den nasjonale FoU-statistikken for næringslivet, som utarbeides av Statistisk Sentralbyrå (SSB) for hvert andre år. Denne statistikken er basert på foretakenes næringstilknytning, ikke på den tematiske orienteringen av FoU-innsatsen. FoU-statistikken for næringslivet dekker bare foretak med 10 eller flere ansatte. For foretak med mindre enn 50 ansatte gjøres en stratifisert utvalgsundersøkelse, mens man gjør en fulltellingsundersøkelse for foretak med 50 eller flere ansatte.
2. Som del av oppfølgingen av prioriteringen av marin forskning i Stortingsmelding 39, 1998-99 ble det med virkning fra undersøkelsesåret 1999 etablert et system for mer detaljert kartlegging av *marin FoU og havbruksforskning*. Kartleggingen av denne forskningen gjøres av NIFU STEP etter oppdrag fra Norges forskningsråd. Undersøkelsen skal, som FoU-undersøkelsene, gjennomføres hvert andre år, og skal være et supplement til FoU-statistikken fra SSB. Utvalget er ikke basert på næringstilknytning, men på det faglige innholdet i FoU-virksomheten. NIFU STEP legger Forskningsrådets nasjonale definisjon av marin FoU til grunn. Til nå har denne ytterligere kartleggingen vært gjennomført for årene 1999, 2001 og 2003.³ De to første undersøkelsene rettet seg kun mot UoH- og instituttsektoren, mens undersøkelsen for 2003 også inkluderte kartlegging av FoU i om lag 60 foretak som inngår i Forskningsrådets engasjementsportefølje på de relevante forskningsområdene.

Det er viktig å bemerke at fiske- og fangstvirksomhet ikke er dekket av de nasjonale FoU-undersøkelsene fra SSB. Oppdrettsnæringen, dvs. foretak i oppdrettsnæringen med 10 eller flere ansatte, er derimot inkludert.

Det marine produksjonssystemet

Beskrivelsene av det marine produksjonssystemet i dette avsnittet tar utgangspunkt i en identifikasjon av det vi kaller *kjernenæringer*. Dette er næringer som man uten videre ser er relevante i forhold til FHF-systemets virksomhet. I tillegg til disse har vi benyttet oversikten over det norske varekryssløpet fra Nasjonalregnskapet til å identifisere *relaterte næringer*.

² Oversikten er en revidert og forkortet versjon av en oversikt utarbeidet for evalueringsprosjektet av Johan Hauknes, NIFU STEP.

³ For redegjørelse for resultatene, se Sarpebakken og Sundnes 2001a og 2001b, samt Sundnes m.fl. 2003, 2005.

Relaterte næringer er da definert som norske produksjonssektorer som er sterkt koblet gjennom kjøp og salg av varer og tjenester til og fra en eller flere av kjernenæringene.⁴ De næringer vi har identifisert på denne måten er angitt i tabellen nedenfor. Her viser vi også hvordan de er koblet til kjernenæringene.

Tabell V8.1: Det marine produksjonssystemet

Produksjonssektor	Næring etter NACE	Betegnelse	Sterkt koblet til sektor:	Andel av sektors salg som går til kjernenæringene (2002)
Kjernenæring				
051	05.01	Fiske og fangst	152	93,0%
052	05.02	Fiskeoppdrett	152, 157	95,4%
152	15.2	Bearbeiding av fisk og fiskevarer	051, 052, 154	58,0%
154 (del)	15.411	Produksjon av rå fiskeoljer og fett	152, 157	41,0%
157	15.71	Produksjon av fôr til husdyrhold	052, 154	50,9%
Annen næringsmiddelproduksjon*				
153	15.3	Bearbeiding av frukt og grønt	152	10,1%
155	15.5	Produksjon av meierivarer og iskrem	154	2,3%
156	15.6	Produksjon av kornvarer og stivelse	157	12,5%
158	15.8	Produksjon av andre næringsmidler	152, 154	3,0%
Opptrøms- og nedstrømsnæringer*				
170	17	Produksjon av tekstiler	051	5,8%
204	20.4	Produksjon av treemballasje	052	2,9%
213	21.2	Produksjon av varer av papp og papir	052, 152	16,8%
232	23.2	Produksjon av raff. petroleumsprodukter	051	3,0%
244	24.4	Produksjon av farmasøytiske råvarer og prod.	052, 152	4,6%
250	25	Produksjon av gummi- og plastprodukter	052, 152	8,2%
291	29.1+29.2	Produksjon av maskiner og utstyr	051	2,1%
351	35.1	Bygging og reparasjon av skip og båter	051	17,9%
363	36.3-36.6	Annen industriproduksjon	051	5,2%
852	85.2	Veterinærtjenester	052	51,0%

* Disse er identifisert gjennom metoden som er beskrevet i Hauknes 1998, begrenset til næringer som er koblet direkte til de identifiserte kjernenæringene.

Tabellen over gir en beskrivelse av hva som kan betegnes som hovedelementer i det marine produksjonssystemet i Norge. Som vi ser er kjernenæringene koplet tett sammen gjennom utveksling av varer og tjenester. Relaterte næringer er i hovedsak leverandørnæringer til

⁴ Koplingsstyrken er definert ved hjelp av det samlede omfanget av vare- og tjenesteutveksling mellom en eller flere av kjernenæringene og produksjonssektorer utenfor kjernen som andel av produksjon i næringene, dokumentert i kryssløpet på mest detaljerte nivå.

kjernenæringene, noe som viser hvordan fiskeri- og havbruksnæringene nettopp *ikke* spiller en underordnet rolle som leverandør til en avansert næringsmiddelindustri (unntakene vi ser er produksjon av *meierivarer* og *iskrem*, og produksjon av *andre næringsmidler* men disse er bare svakt koblet til kjernenæringene i marin sektor. Blant næringene som leverer mye til marin sektor er det interessant å se at produsenter av emballasje, vegetabiliske innsatsvarer, båter og utstyr har et viktig marked i marin sektor, mens over halvparten av norske kommersielle veterinærtjenester ble levert til marin sektor i 2002.

NIFU STEP undersøkelsene av marin FoU i UoH- og instituttsektoren

NIFU STEP undersøkelsene av marin FoU, som er tematisert og også dekker FoU på områder knyttet til de tradisjonelle fiske- og fangstnæringene, viser at samlet innsats på dette området er økt fra vel 1 milliard kroner i 1999 til 1,648 milliard i 2003. I løpet av fire år er innsatsen i slik forskning altså økt med nær 60%.

Tabell V8.2: Utgifter til marin FoU etter sektor og område i 2003. Millioner kroner.

	UoH-sektoren	Instituttsektoren	Næringslivet	Totalt
Temaområder marin FoU:				
– Grunnleggende marin biologi	43,7	59,9	3,9	107,5
– Marint biologisk mangfold	19,5	62,8	1,9	84,2
– Oseanografi, klimaforskning, økologi, miljøtoksikologi, miljøgifter, eutrofiering	74,0	161,2	1,9	237,1
– Teknologi for overvåking og estimering av bestander for marine ressurser	12,7	52,3	12,9	77,9
– Matematiske og numeriske modeller for marin forskning	29,0	101,9	0,5	131,4
– Bioøkonomi, bioøkonomiske modeller	16,2	1,3	-	17,5
– Akvakultur, kombinasjon av fangst og havbruk	32,4	237,9	112,5	382,8
– Marin- og maritim teknologi knyttet til fangst og høsting, akvakultur og integrerte transportløsninger	9,9	108,2	32,8	150,9
– Marin bioteknologi	100,9	39,9	59,1	199,9
– Næringsmiddelindustri og annen foredlingsindustri basert på marine ressurser (foredling, prosesseteknikk, hygiene, logistikk, kvalitetsstyring, ernæring)	22,4	141,8	8,7	172,9
– Marked, organisasjon, rammebetingelser, samfunn og politikk, kystsoneforvaltning	23,1	60,2	2,2	85,5
Totalt marin FoU	383,8	1 027,4	236,4	1 647,6
– Av dette FoU med relevans for havbruksnæringen	125,1	257,9	200,6	683,6
Enheter med marin FoU (antall)	75	27	25	127
Andel av marine FoU-utgifter (prosent)	23,3	62,4	14,3	100

Som vi ser av tabellen skjer størstedelen av marin FoU i instituttsektoren. Knappt 15% av den samlede innsatsen i marin FoU er utført i næringslivet.

Undersøkelsene fra NIFU STEP viser videre at FoU utført i næringslivet i hovedsak finansiert av næringsaktører, men samtidig står næringslivet for finansiering av om lag 15% av instituttforskningen innenfor dette området.

Tabell V8.2 viser videre at det er en betydelige forskjell i finansiering av FoU-virksomhet. Dette gjenspeiles i forskjellige tematiske profiler i de tre hovedsektorene. Instituttforskningen fremstår som den mest sammensatte.

Av de 1,6 milliarder kroner som brukes på marin FoU er det estimert at 684 millioner er FoU med relevans for havbruksnæringen. Vi bemerker at havbruksnæringens kommersielle aktører er vesentlig mer engasjert i FoU på eget område enn det kommersielle aktører innenfor andre deler av fiskerinæringen er på sine områder: Mens 25% av instituttbasert marin FoU og om lag 35% av den UoH-baserte FoU-virksomheten er karakterisert som havbruksforskning, er hele 85% av all marin FoU utført i næringslivet beskrevet som havbruksforskning.

Det er i alt er 127 enheter med marin FoU i 2003, i følge NIFU STEP-undersøkelsen. Av disse er 25 kommersielle foretak i næringen, 75 er institutter i UoH-sektoren (som helt eller delvis er engasjert i FoU aktiviteter relevante for marin sektor), mens 27 FoU-institutter eller andre instituttbaserte fagmiljøer er engasjert helt eller delvis med marin FoU. Det er med andre ord et omfattende FoU-system på plass i marin sektor.

I 2003 var 25% av denne forskningsvirksomheten finansiert av Norges forskningsråd (416 millioner), mens 44% var finansiert med midler fra andre offentlige kilder. I alt kom 1,1 milliarder fra offentlige kilder i 2003, mens samlet næringslivsfinansiering er estimert til å være nær 350 millioner kroner, en økning på om lag 50 millioner fra 1999. Dermed tilsvarer næringslivsfinansiert FoU 21% av den samlede FoU-innsatsen dette året.

I følge FHF's interne data var samlet FoU-innsats i 2003 gjennom FHF-prosjekter omtrent 79 millioner kroner, målt etter registrert forbruk, tilsvarende snaut en fjerdedel av samlet næringslivsfinansiert FoU dette året, etter NIFU STEP undersøkelsen, men mindre enn 5% av den totale marine forskningsinnsatsen.

FHF-finansiert forskning lar seg ikke identifisere i disse dataene. Grunnen er at man i datainnhentingene fra UoH- og instituttsektoren grupperer FHF-finansieringen sammen med restposten "annen finansiering".⁵ Det synes allikevel å være et visst gap mellom de ulike datakildene her: Samlet finansiert FoU i kategorien "andre kilder" er for små i forhold til det vi vet om FHF's virksomhet og budsjetter. Alt i alt synes det å være en til dels betydelig underrapportering av FHF's innsats, i undersøkelsene om marin FoU.⁶

FoU i næringslivet – tall med utgangspunkt i SSB-undersøkelsene

Med utgangspunkt i SSBs undersøkelse av FoU i næringslivet for 2001 og 2003, har vi i tabellen nedenfor identifisert de næringene som inngår i det vi ovenfor har karakterisert som de marine kjernenæringene her i landet.

⁵ FHF er heller ikke spesifisert som finansieringskilde ved innhentingene av data fra næringslivet.

⁶ Dette kan ha sammenheng med FHF's *synlighet* og fondets nære samarbeid med blant andre Norges forskningsråd og Innovasjon Norge.

Tabell V8.3: FoU i kjernenæringene i 2001 og 2003

Næring		2001	2003		Antall enheter med FoU 2003
			I alt	Herav Marin FoU	
05.02	Oppdrett	317,4	375,0	369,3	32
15.2	Foredling	34,7	164,3	90,2	38
15.411	Fiskeolje og -fett	23,7	20,7	16,8	3 (*)
15.71	For til husdyrhold	71,3	133,4	48,6	22
Sum		447,1	693,4	522,6	94

* Vi vet bare at tallet er mellom 1 og 3. Av konfidensialitetshensyn fremgår det nøyaktige tallet ikke av materialet fra SSB

I 2001 estimerer SSB samlet FoU-innsats i disse næringene til omkring 447 millioner kroner. I undersøkelsen for 2003 er dette tallet økt til over 693 millioner kroner. Med utgangspunkt i respondentenes angivelse av tematisk orientering, er det et samlet omfang av marin FoU i disse næringene på vel 522 millioner kroner dette året.

I Tabell V8.4 nedenfor viser vi en tilsvarende oversikt, der FoU i kjernenæringene er sammenstilt med FoU-innsatsen i relaterte næringer. Tallene er for 2003.

Tabell V8.4: FoU i fiskeri og havbruk og relaterte næringer 2003. Millioner kroner.

Næring	FoU 2003	Antall enheter
Kjernene næringer		
05.02 Oppdrett	375,0	32
15.2 Foredling	164,3	38
15.411 Fiskeolje og -fett	20,7	3 (*)
15.71 For til husdyrhold	133,4	22
<i>Sum kjernene næringer</i>	<i>693,4</i>	<i>95</i>
Annen næringsmiddelproduksjon(**)		
15.3 Bearbeiding av frukt og grønt	59,4	18
15.5 Produksjon av meierivarer og iskrem	154,4	78
15.6 Produksjon av kornvarer og stivelse	12,4	8
15.8 Produksjon av andre næringsmidler	90,2	107
<i>Sum annen, relatert næringsmiddelproduksjon</i>	<i>316,4</i>	<i>211</i>
Relaterte oppstrøms- og nedstrømsnæringer		
17 Produksjon av tekstiler	60,8	59
20.4 Produksjon av treemballasje	0	3 (*)
21.2 Produksjon av varer av papp og papir	77,0	34
23.2 Produksjon av raff. petroleumspr.	52,1	4
25 Produksjon av gummi- og plastpr.	88,2	81
29.1+29.2 Produksjon av maskiner og utstyr	189,2	148
35.1 Bygging og reparasjon av skip og båter	364,0	180
36.3-36.6 Annen industriproduksjon	28,3	8
85.2 Veterinærtjenester	<i>n.a. (**)</i>	<i>n.a.</i>
<i>Sum relaterte næringer ekskl. 24.4</i>	<i>859,6</i>	<i>516</i>
Sum produksjonssystem ekskl. 24.4	1 869,4	822
24.4 Prod. av farmasøytiske råvarer og produkter	677,7	19
Sum produksjonssystem inkl. 24.4	2 547,1	841

(*) Se note til forrige tabell.

(**) Inngår ikke i FoU-undersøkelsen.

Vi har vist summer i tabellen, men FoU-virksomheten i relaterte næringer har åpenbart mange formål og betjener ulike markeder, og det kan åpenbart ikke konkluderes fra tabellen over at relatert FoU i det marine produksjonssystemet er av størrelsesorden 2,5 milliarder kroner. For å få et estimat på dette kan vi imidlertid kombinere de data som er gitt over. Med samme metode som benyttes i konstruksjonen av indikatoren ”produktbundne teknologistrømmer” i Indikatorrapporten fra Norges forskningsråd, kan vi generere et estimat for hva vi kan betegne som ”relatert FoU utenfor kjernene næringer”. Resultatet av en slik beregning er vist i tabellen nedenfor.⁷

⁷ Se for eksempel Norges forskningsråd 2003, 207ff.

Tabell V8.5: Næringslivets FoU i og relatert til kjerneområdene i fiskeri- og havbruksnæringen

Næring	Samlet FoU 2003	Relatert FoU 2003
Kjernenæringer	693,4	693,4
Annen relatert næringsmiddelproduksjon	316,4	13,8
Andre relaterte næringer	1 537,3	127,0
Sum produksjonssystem FoU 2003	2 547,1	832,2

Resultatene indikerer at FoU-virksomhet utført av eller på oppdrag av næringslivet og relatert til kjernenæringer på området marin ressursutnyttelse og produksjon hadde et omfang på vel 830 millioner kroner i 2003. Av dette er hovedvekten, nær 695 millioner, forbundet med de fire kjernenæringene identifisert over, næringene som utgjør hovedaksen i det marine produksjonssystemet. Over halvparten av denne FoU-innsatsen i kjernenæringene – omkring 370 millioner kroner – er marin FoU med basis i foretak som er aktive i oppdrettsnæringen. Øvrig relatert FoU i næringslivet er i overveiende grad knyttet til FoU i sentrale leverandørindustrier; ”oppstrømsnæringer” i forhold til virksomheten i kjernenæringene.

Samlet marin FoU i Norge 2003

Med utgangspunkt i to uavhengige undersøkelser har vi gitt en oversikt over samlet FoU-virksomhet relatert til FHFes aktivitetsområder. Grunnet forskjellene i konstruksjonen av datagrunnlaget for de ulike statistikkene kan vi ikke gi et enkelt totalestimat for samlet FoU-virksomhet. Men bruker vi tallene for marin forskning fra NIFU STEP undersøkelsen sammen med tallene for FoU i marine næringer og i næringer som er relatert til disse (i hovedsak som leverandørnæringer), kan vi få et grovt estimat av omfanget av marin forskning og utvikling i Norge i 2003.

Tabell V8.6: Marin FoU og marin-relatert FoU i Norge i 2003. Millioner kroner.

Næring	Marin relatert FoU 2003	Av dette: havbruksforskning	
Marin FoU i næringslivet (fra tabell V8.5 og V8.3)	832,2	369,3	44 %
Marin FoU utført i UoH-sektoren (tabell V8.2)	383,8	125,1	33 %
Marin FoU utført i instituttsektoren (tabell V8.2)	1 027,4	257,9	25 %
Marin FoU i alle sektorer, inkludert relaterte næringer	2243,4	752,3	34 %

Tallene indikerer at det samlede omfanget av FoU-virksomhet rettet mot produksjon og utnyttelse av marine ressurser i 2003 var i størrelsesorden 2 milliarder kroner. Instituttsektoren i Norge dominerer bildet som utførende sektor, med et samlet omfang på over 1 milliard kroner. Totalt er det utført FoU for over 800 millioner kroner i eller på oppdrag for næringslivet. FoU-virksomhet med relevans for havbruksnæringen veier tyngst i næringslivet: Mens tallene antyder at havbruksrelatert FoU utgjør mindre enn en tredjedel av FoU-innsatsen i UoH-sektoren, og omkring en fjerdedel av innsatsen i instituttsektoren, så utgjør den nærmere halvparten av FoU-innsatsen i næringslivet. Totalt antyder tallene at den

samlede havbruksrelaterte FoU-virksomheten utgjør omkring en tredjedel av total marin FoU.

FHF i det store bildet

I Tabell V8.7 nedenfor har vi gjengitt resultater fra NIFU STEPs kartlegging av marin FoU for 2003. Vi kan slå fast at 30 % av marin FoU var finansiert gjennom grunnbudsjett til UoH-institusjoner, eller andre bevilgninger over statsbudsjettet til FoU-utførende institusjoner. 25 % av virksomheten var finansiert gjennom Forskningsrådets bevilgninger gjennom FoU-programmer og –prosjekter. (Dette inkluderer også relevante basisbevilgninger til forskningsinstitutt.) Norsk næringsliv finansierte i overkant av 20 % av forskningen. Som det framgår av Tabell V8.7 er både Forskningsrådets og næringslivets finansiering dominert av havbruksforskning – om lag to tredeler av finansieringsomfanget er knyttet til dette området.

Tabell V8.7: Finansieringen av Marin FoU i 2003. Millioner kroner.

	Marin FoU i alt	Prosent	Havbruks-forskning	Prosent	Utført i næringslivet	Prosent
Grunnbevilgning/grunnbudsjett	488,4	29,6	103,7	15,2	-	n.a.
Norges forskningsråd	416,1	25,3	252,2	36,9	14,3	6,0
Næringslivet	346,3	21,0	227,2	33,2	191	80,8
Annen offentlig finansiering	240,3	14,6	42,3	6,2	13,6	5,8
EU	78	4,7	22,7	3,3	-	n.a.
Andre kilder, inkl. FHF og SkatteFUNN	44,8	2,7	27,5	4,0	12,8	5,4
Utlandet (ekskl. EU)	20,4	1,2	8	1,2	4,7	2,0
Uspesifisert	13,3	0,8	-	n.a.	-	n.a.
Totalt	1 647,60	100	683,6	100	236,4	100
FHF- registrert forbruk FoU 2003	79	4,8	19,3	2,8	-	n.a.

(*) gjelder SkatteFUNN

I Tabell V8.7 og V8.8 (nedenfor) har vi brukt registrert forbruk til ulike FoU-aktiviteter i FHF's prosjektdatabase.⁸ Basert på retningslinjene for kartleggingen for Forskningsrådet, skulle FHF-finansiering finnes igjen under kategorien "andre kilder". Vi ser at det er et gap mellom størrelsene her og beløpene som FHF faktisk har brukt på marin FoU i 2003. Det er uklart om gapet vi her ser i data skyldes under- eller feilrapportering. I spørreskjemaet for kartleggingen til foretak er ikke FHF spesifisert som finansieringskilde. FHF-midler kan også tenkes å være rapportert under annen offentlig finansiering.

En hovedkonklusjon er lett å trekke: FHF finansierer en meget beskjeden andel av marin FoU i Norge. I 2003 utgjorde FHF finansiering mindre enn 5 % av totalfinansieringen, og mindre enn 3 % av finansieringen av havbruksforskning.

Forskningsvirksomheten innenfor marin FoU varierer antakeligvis betydelig i sammensetning og innretning mellom de forskjellige finansieringskildene. Om vi antar at

⁸ Dette er basert på sum av forbruk for hovedaktiviteter 2-5 i FHF's oversikt. Tall under Havbruksforskning er registrert forbruk 2003 innenfor aktivitetsområdet 5 Havbruk.

Forskningsrådets og næringslivets egen finansiering av FoU er den som ligger fondets virksomhet nærmest, kan vi få frem et noe annet bilde av FHF's relative betydning:

Tabell V8.8: Finansiering av Marin FoU i Forskningsrådet, næringslivet og FHF

	Havbruk	Annen Marin FoU	Marin FoU i alt
Norges forskningsråd	252,2	163,9	416,1
Næringslivet	227,2	119,1	346,3
FHF- registrert forbruk FoU 2003	19,3	59,7	79
FHF's andel av FoU-finansiering	4,0 %	21,1 %	10,4 %

Tabellen over viser at det er en betydelig strukturell forskjell i betydningen av FHF-systemet etter innsatsområdet. Registrert forbruk til FoU-aktiviteter i FHF-systemet tilsvarer vel 10% av finansieringen av marin FoU fra Forskningsrådet og næringslivet. Havbruksområdet, som det mest FoU-intensive segmentet i marine næringer, har både en betydelig næringsfinansiering og er samtidig et vesentlig innsatsområde for Forskningsrådets innsats mot marine næringer. FHF's relative betydning er ikke stor: Et FoU-forbruk på nær 20 millioner kroner tilsvarer under fem prosent av den samlede finansieringen FoU disse kildene. FHF spiller en vesentlig større rolle for de øvrige innsatsområdene; FHF's andel av FoU-finansiering her mer enn 20% av innsatsen.

FHF må forstås ut fra at fondet er et lite, bransjebasert forskningsfinansierende organ innenfor et omfattende FoU-system som involverer næringslivet, forskningsinstitutter, UoH-institusjoner og andre aktører. Disse utfører til sammen en betydelig mengde FoU på det marine området. Våre analyser viser at det er mer enn to hundre organisasjoner og foretak involvert i denne FoU-virksomheten, med et samlet omfang på mer enn 2 milliarder kroner i 2003.

Instituttsektoren er den dominerende sektoren for utføring av forskning, i hovedsak gjennom FoU finansiert av offentlige kilder. Samlet omfang av marin FoU i instituttsektoren tilsvarer 1 milliard kroner. Institusjonelle grunnbevilgninger til Havforskningsinstituttet, Fiskeriforskning o.a. utgjør en meget vesentlig del av det totale bildet. Av et samlet omfang på 1 milliard kroner omfattet samlet offentlig finansiering utenom Forskningsrådet nær 550 millioner kroner i 2003, eller mer enn halvparten av det samlede omfanget av marin FoU i instituttsektoren. Av Forskningsrådets samlede tildeling til marin FoU i 2003 på 416 millioner kroner, ble 240 millioner kroner tildelt instituttsektoren. Næringslivets finansiering av instituttbasert FoU er også betydelig; vel 42 % - estimert til nær 150 millioner kroner - av næringslivsfinansiert marin FoU ble utført i instituttsektoren i 2003.

Det er en betydelig komplementaritet i temaorienteringen av marin FoU mellom de tre hovedsektorene i Norge. Når de 11 temaområdene som danner grunnlag for NIFU STEPs kartlegging av marin FoU rangeres etter størrelse innenfor hver sektor framtrer dette klart. Rang-korrelasjonen mellom UoH-sektoren og hver av de øvrige er bare 0,14, mens den tilsvarende korrelasjonen mellom instituttsektorens og næringslivets innsats i marin FoU er 0,24. Hvorvidt dette gjenspeiler en bevisst arbeidsdeling og innsatsstruktur er uvisst.

FoU-omfanget i eller finansiert av norsk næringsliv rettet mot eller relevant for utnyttelse og foredling av marine ressurser synes å være betydelig. På grunnlag av den nasjonale FoU-

undersøkelsen har vi estimert omfanget av denne virksomheten til å svare til over 800 millioner kroner i 2003.